БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 70 (6505)
АПРЕЛИИН 7
ВТОРНИК
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Газарай хүрьһэндэ шиниг нойто ехээр бариха

Энэ жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ үндэр хэмжээндэ, богонихон болзор соо эмхитэйгээр үнгэргэлгэ ажахын-политическэ ехэ удхашанартай асуудал гэжэ КПСС-эй обкомой IV пленум тэмдэглээд, нютагуудтахи партийна, советскэ, худөө ажахын органуудай, колхозууд болон машинно-тракторна станцинуудай урда тон харюусалгатай зорилгонуудые табиба.

Баян ургаса туйлахын түлөө тэмсэлэй шиидхэхы үе ерэбэ. Манай республикын урда аймагуудта хабарай полевой хүдэлмэри — пар ба намарай пар борнойлго эхилбэ. Тарбагатайн, Кударын, Кяхтын, Сэлэнгын, Зэдын болон бусад аймагуудай олон колхозууд эртын борнойлго хэжэ, намарай таряанда тэжээл оруулжа байна.

Республикын түрүү колхозууд, машинно-тракторна станцинууд баян таряа ургуулхын тулада хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, Кударын аймагай «Красная Заря» колхозуудай эшүүд газарай гэдэхэтэй хамта пар ба намарай пар борнойлхо хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Энээнтэй хамта эдэ колхозууд намарай хара таряанда тэжээл оруулжа ба борнойлжо байна.

Пар ба намарай парта шиниг нойто бариха гээшэ баян таряа ургуулха агротехническэ шухала хэмжээ-ябуулгануудай нэгэн мүн. Тиимэһээ колхозууд болон МТС-үүд энэ хүдэлмэриие унжагайруулангүй, хэдэхэн үдэр соо дүүргэхын түлөө бүхы хэмжээ абаха уялгатай. Хабарай эртын борнойлгые нэгэшье үдэрөөр хойшолуулжа болохогүй. Хабарай нэгэшье үдэр алдаа һаа, ургамалда угаа хэрэгтэй ехэ шиниг нойтон һалаха байна. Пар ба намарай парай бүхы талмайда хабар эртын борнойлго хэхэ гэжэ агрономическа наука эрилтэ хэдэг. Энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр, һайн шанартайгаар дүүргэхын тулада колхозууд, машинно-тракторна станцинууд тракторнууд болон унаа мори олоор табиха зэргэтэй.

Газарай хүрьһэндэ шиниг нойто бариха хүдэлмэри юрэнхыдөө шөөл үргэнөөр ябуулагданагүй, энэ хүдэлмэриие богонихон болзор соо үнгэргэхөөр хүсэн табигданагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэри эхилһэн Кяхтын, Зэдын болон бусад аймагуудта хабарай эртын борнойлгодо имагтал тракторнууд ябуулагдажа, унаа мори гаргагдаагүй байха юм. Энэ тон буруу. Хабарай полевой хүдэлмэриие богонихон болзор соо эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада колхозуудай бүхы хүсэн тарилгатай холбоотой хүдэлмэринүүдтэ хабаадуулагдаха ёһотой. Тиимэһээ хабарай эртын борнойлгодо тракторнуудһаа гадна унаа мори табиха шухала. Мүн тракторнуудые бүрин хүсөөрнь ашаглаха хэрэгтэй. Эртын борнойлготой хамта намарай тарянда тэжээл оруулха ба харууһалха хүдэлмэри ябуулагдаха, тарянай ба сабшалангай газар дээрэ һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха ёһотой.

Энэ жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй шанар һайжаруулха, тэдэнэй болзор богонидхохо, газарай хүрьһые зүбөөр элдүүрилхэ, үтэгжүүлхэ, баян техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго болоно.

Машинно-тракторна станцинууд хабарай тарилгые шиидхэхы хүсэн мүн. Энэ жэлэй хабарай полевой хүдэлмэриие МТС-үүд түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха ёһотой байгаа. Гэбэшье, зарим МТС-үүд трактор, машинануудай заһабарилгые мүнөө болотор дүүргээгүй байһаар. Куйтунска, Бичурын, Ново-Брянска болон хэдэн МТС-үүд иимэ байдалтай. Мүн олонхи аймагуудта илүг, сеялкэнүүд хүсэд заһабарилагдаагүй байна. Тарилгада бэлэдхэлэй дутагдалнуудые ойрын хэдыхэн үдэрнүүд соо усадхаха хэрэгтэй. Мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ зэр зэмсэг заһабарилгые, полевой станүүдые, вагончигуудые түхеэрэлгэ, үрһэ хүрэнгэ бэлэдхэлгэ сүм дүүргэгдэхэ ёһотой.

Хабарай тарилгын үедэ колхозууд болон МТС-үүдэй партийна организацинуудай урда харюусалгатай зорилго табигдана. Эдэнэр хадаа поли дээрэ ябаһан колхозингууд болон механизаторнуудай дунда нииитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөө саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ, олонниитын политическэ ба ажалай дэбжэлтэ толгойлхо уялгатай.

Хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада колхозуудай бүхы хүсэ хабаадуулхаһаа гадна тракторнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглалга угаа ехэ удхашанартай. Машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаха дүй дүршэлтэй кадрнууд хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд онсо анхаралаа хандуулха ёһотой.

Ороoһото культурануудые эртэ тарихада һайн ургаса үгэдэг гэжэ олон жэлэй дүй дүршэл харуулна. Тиимэһээ колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэхэ, тарилгые эртын болзорто хэхын тулада бүхы хэмжээ абаха уялгатай.

Хүдөө ажахые улам дэбжүүлхэ талаар партиин XIX съездын табиһан гол шухала зорилгые бэелүүлхын тулада хабарай тарилгые агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэлгэ партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозно таряашадай шухала зорилго мүн.

ЭХЭ ОРОНОЙНГОО АША ТУҺАДА ШЭН ЗОРИГТОЙГООР АЖАЛЛАЯ!

Шэлэй заводойхидой үнэн зүрхэнэй баясхалан

Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай парти, правительствын тогтоолые тон ехэ баяртайгаар угтаа. Апрелиин 1-нэй үдэрэй 4 час. Шэл хайрсаглалгын цех соо хэдэн зуун хүнүүд тон түргэнөөр, эмхитэйгээр сугларна.

Заводой партийна комитедэй секретариие орлогшо нүхэр К. К. Брун митингые нээгээд, партиин Улан-Удын городской райкомой секретарь нүхэр К. Е. Масловта үгэ үгэнэ. Элидхэлшэ болбол «эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолые тодорхойгоор тайлбарилан хэлэжэ үгэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр шэл отологшо нүхэр Никашева үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

—Би энэ үглөөгүүр эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай парти, правительствын тогтоолые тон ехээр баярлан радиогоор соносооб. Би шэлэй заводой жиирэй ажалшаб, мүнөө ехэ жаргалтай, хамаг юумээр хүсэд ажаһуудаг, стахановскаар ажаллажа, гэр бүлэдөө хэрэгтэй юумэ абахадамни гүйсэд хүрэхэ салин хүлһэ олодогби. Парти, правительствын гаргаһан шэнэ тогтоол манай бодото салингые улам дээшэлүүлнэ. Бидэнэр парти, правительствын энэ шэнэ анхаралай харюуда бүри ехэ эршэтэйгээр хүдэлмэрилхэ уялгатайбди. Манай шэл отололгын цехын хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ 5 һарынгаа түсэбые майн 25-да дүүргэхэ гэжэ шиидээ.

Удаань составной цехын шэгнүүршэн нүхэр Адонина үгэ хэлэхэ зуураа, парти, правительствын шэнэ тогтоолой харюуда өөрынгөө эршэтэ ажалаар ванна пеэшэнгүүдтэ эрхим шанарай шихтэ заашье таһалдуулангүйгөөр үгэжэ байхаб гэжэ хэлэбэ.

—Би наһатай болобошье, Эхэ оронойнгоо агууехэ амжалтануудаар омогорхон, бүхы шадалаа гаргажа, модо дархалнаб. Энээнһээшье хойшо би стахановскаар хүдэлмэрилжэ, үдэр бүриингөө нормые 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэб,—гэжэ барилга-заһабарилгын цехын модошо дархан нүхэр Хаманов мэдүүлбэ.

Һүүлээрнь заводой директор нүхэр Болсохоев үгэ абажа, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба партиин Центральна Комитедэй тогтоолой удхашанар тухай, энэ оной нэгэдэхи кварталда заводой коллективэй туйлаһан амжалтанууд тухай хэлээд, республикынгаа 30 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ табан һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, эрхим шанартай шэл түсэбһөө гадуур шэнэ барилгануудта эльгээхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ гэжэ заводой бүхы коллективые уряалба.

Мүн энэ митинг дээрэ нүхэр Протасова, Попков гэгшэд үгэ хэлээ. Удаань заводой коллектив ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй шэнэ тогтоолой харюуда социалистическэ мүрысөө улам үргэдхэжэ, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, эрхим сортын шэл гаргалгые дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаба.

Д. Санжимитыпов.

Стахановска ажалаараа харюусая

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй һая баталан абаһан тогтоолые бүхы советскэ арадтаяа хамта би тон ехэ баяртайгаар угтааб.

Манай түрэл Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство арад зонойнгоо ажабайдалые бүри һайжаруулхын тулада саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байдаг. Нүхэр Сталиниие хүдөөлүүлгэ дээрэ тэрэнэй эрхим шаби, үнэн соратник нүхэр Георгий Максимилианович Маленков үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлээ һэн: «Дотоодын политикын талаар бидэнэй гол анхаралаа хандуулха зүйл юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдэй, колхозингуудай, интеллигенциин, бүхы советскэ хүнүүдэй материальна байдалай саашанхи һайжаралтые хэлбэришэгүйгөөр туйлаха ябадал болоно. Арадай аша туһа тухай, тэрэнэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээл ехээр хангаха тухай анхарал оролдолгоёо һуларшагүйгөөр гаргажа байха уялга хадаа манай партиин, правительствын хуули ёһон мүн».

Эдэ үдэрнүүдтэ манай Бурят-Монголой ажалшад республикынгаа XXX жэлэй алдарта ойн һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Болохоёо байгаа энэ ехэ событиие ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ манай фабрикын коллективэй дундэ социалистическэ мүрысөөн бүри үргэнөөр дэлгэрбэ.

Арад зоной ажана байдалые улам һайжаруулхын тулада саг үргэлжэ оролдожо байдаг түрэл Коммунистическэ парти ба Советскэ правительстводаа тон ехэ баяр баясхалангаа мэдүүлээд, Ленинско-Сталинска комсомолой зэргэдэ орохо гэжэ шиидэбэб. Тиигээд энээнһээ хойшо үдэр бүриингөө үйлэдбэриин даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байхаб гэжэ мэдүүлнэб.

Д. Петрова, Улан-Удын сэмбын фабрикын секретчица.

Ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлхэбди

«Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые Улан-Удын мотор заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад айхабтар ехэ баяртайгаар угтаба.

Апрелиин 1-нэй үдэр тус заводой хүдэлмэришэд улаан булан соогоо олоороо сугларжа, митингын эхилхые хүлеэжэ байбал. Заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Фоменко баярай митинг нээхэ зуураа, моторно цехын ахалагша мастер нүхэр Бердниковтэ үгэ үгэбэ. Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые химдаруулха тухай парти ба правительствын шэнэ тогтоол тухай нүхэр Бердников дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

—Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство манай багша Иосиф Виссарионович Сталинай заажан заабариие эсэшэ сусашагүйгөөр бэелүүлнэ. Энэ жэлэй химдаруулга хадаа бүхы советскэ ажалшадта тон ехэ ашаг дахинаа олгохо байна. Парти ба правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон бидэнэр бүри үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхэбди.

Һүүлээрнь үгэ хэлэһэн моторно цехын слесарь нүхэр Усов энэ тогтоолые үнэн зүрхэнһөө һайшааба. Тэрэ хадаа зол жаргалайнгаа тухай хэлээд, Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые улам саашань бэхижүүлхын түлөө парти ба правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон стахановска вахтада жагсая гэжэ заводойнгоо коллективые уряалба.

Нүхэр Усовай уряалые заводой коллектив нэтэн һаналаар дэмжэжэ, стахановска вахтада жагсахабди гэжэ мэдүүлбэ.

Б. Шатонов.

Сибириинхидэй баясхалан

НОВОСИБИРСК. Столицын радиостанциин танил абяанай дуулдахада Сибирьтэ хахад һүни болоод байгаа. Фабрика ба заводуудай һүниин халаанай хүдэлмэришэд репродукторнуудай ба приёмнигуудай дэргэдэ сугларба.

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые ажалшад түрэл Коммунистическэ партидаа ба Советскэ правительстводаа туйлай ехэ баясхалангай мэдэрэлтэйгээр сонособо.

Транспортын алдарта новатор, Новосибирскэ депогой машинист, Сталинска шангай лауреат В. Г. Петров иигэжэ мэдүүлбэ:

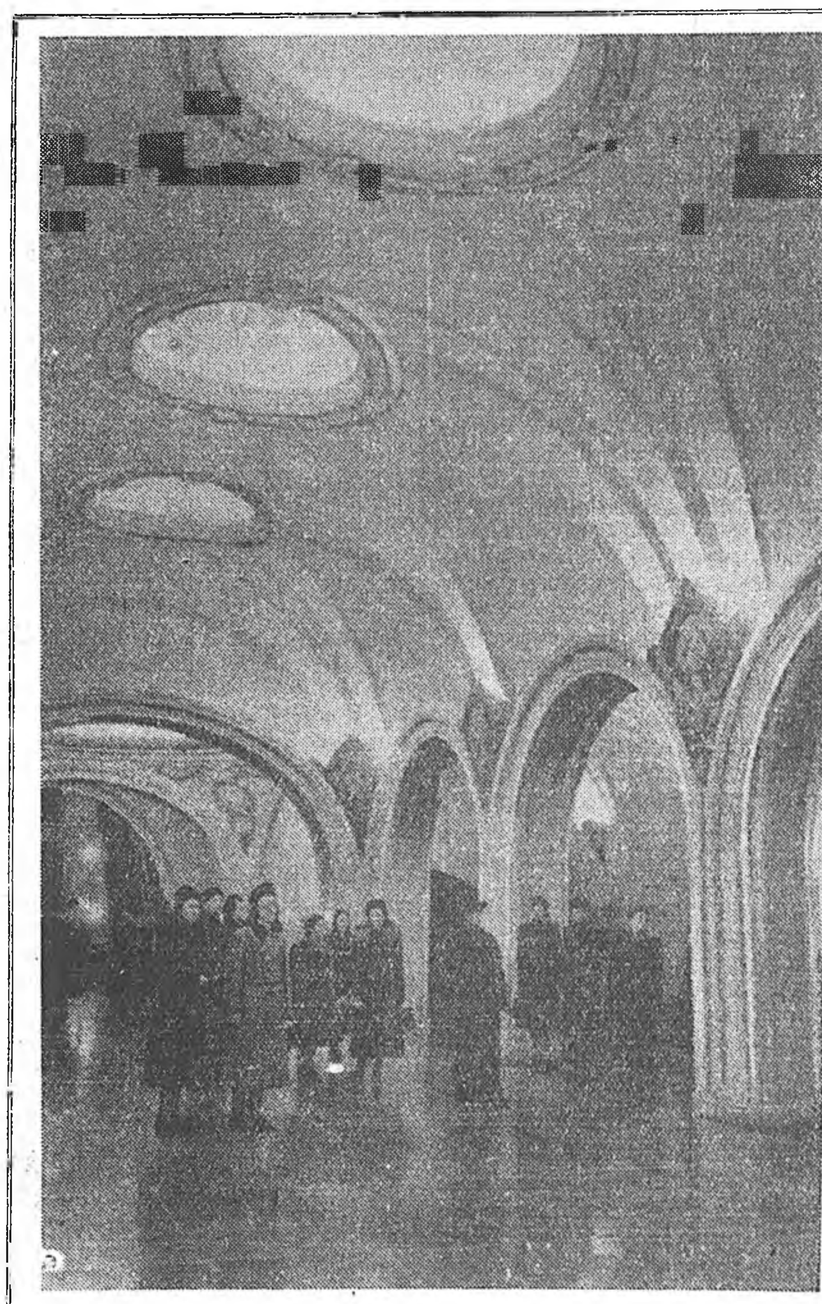
— Сэнгүүдые шэнээр химдаруулга хадаа коммунизм тээшэ манай ургашаа дабшалтын толотомо гэршэ мүн. Ажалшадай ажабайдалые һайжаруулха тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго хадаа манай парти ба правительствын бэелүүлхэ хуули болоно.

Энэ хуулиин амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһыень үдэр бүри шэнэ гэршэнүүд харуулна.

Сэнгүүдые химдаруулга хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, алмалтын түлөө, техникые эрхимээр хэрэглэхын түлөө манай шэн зоригто тэмсэлэй аша үрэ мүн болоно. Эндэ манай нэмэри бии гэжэ мэдэрхэдэ урматай байна. Минии ябуулдаг паровоз капитальна заһабаригүйгөөр 1.400 мянган километр ябаа. Миллион хахадһаа үлүүтэй түхэеригэй алмалта хэгдээ.

Министрнүүдэй Соведэй ба партиин Центральна Комитедэй тогтоол Эсэгэ оронойнгоо аша туһада хүдэлмэрилхэдэмнай шэнэ амжалтануудта зоригжуулна.

(ТАСС).

Замоскворецкэ радиусай «Павелецкая» станциин һэльбэн шэнэлһэн нэгэдэхи участогые Московско метрополитенэй баригшад һаяхан ашаглалгада оруулба. Мүнөө пассажирнууд Замоскворецкэ радиусһаа газар дорохи вокзалай шэнэ зал соогуур ябаад, метрогой кольцевой линидэ гаража шадаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метрогой һэльбэн шэнэдхэгдэһэн «Павелецкая» станциин дундахи зал соо.

ТАСС-эй фотохронико.

Московско метро бүтээгшэдэй ажалай шэнэ илалта

«Арбатская» станци дээрэ барилгашадай митинг болоо

Хүнэй гараар бүтээгдэһэн гайхамшагта барилга — Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ Московско метрополитен шэнэ линитэй болобо. Энэ лини дээрэ гурбан станци —газар дорохи ордонууд баригдаба. Мүнөө лининүүдэй утань бүхы дээрээ 100 километрһээ үлүү болоо, тиихэдэ 42 станци баригдаа.

...«Арбатская» станциин үндэр оройтой зал һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Апрелиин 4-дэ газар дорохи шэнэ магистралиин олон мянган барилгашад метрогой Арбатска радиусай барилгын дүүрэлгэдэ зорюулагдаһан митингдэ сугларба. Олон айлшад — московско предприятинуудай стахановецууд, советскэ олонниитын түлөөлэгшэд митинг дээрэ байлсаба.

Үдэрэй час болоходо байхада Московско метростройн политотделэй начальник А. Ковалев митинг нээбэ.

Московско метростройн начальник Н. Гзбанков барилгашадай туйлаһан ажалай гайхамшагта амжалтанууд тухай, шэн зорилгото ажалаараа алдаршаһан, метрогой түрүү хүнүүд тухай хэлэбэ.

«Киевская» станциин барилгын эрхим проходчигуудай нэгэн М. Епифанов үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригада һара бүри даалгабаряа 150—180 процент дүүргэбэ.

«Смоленская» станциие бариһан барилгын коллектив метро бүтээгшэдэй мүрысөөндэ түрүү һуури нэгэтэбэшэ эзэлһэн, мүн партиин Московско городской комитедэй ба МГСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые абаһан байна. Энэ участогай түрүү бригаданууд һара соо 36 погонно метр тоннель хэбэ.

«Арбатская» станциин барилгын хүдэлмэри хүтэлбэрилһэн Сталинска шангай лауреат М. Сеткинэй хэлэһэн үгые хүнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Энэ томо станциин барилгашад ехэ оролдосотойгоор хүдэлмэрилөө гэжэ эндэ бүхы юумэ хэлэнэ. Архитекторнууд Л. Поляковой ба В. Пилевинэй проектээр баригдаһан газар дорохи ордоной залнууд 250 гаран метр үргэн юм. Арбатска талмайда гараһан станциин газар дээрэхи вестибюльдэ И. В. Сталинай документальна портрет харагдана. Уранзурааша Г. Опрышко портредые элдэб үнгын мрамораар, алтан смальтаар бүтээһэн байна. Энэ портрет уран барималай искусстводо ехэ туйлалта болоно.

Зам харилсаанай министерствын үмэнэһөө зам харилсаанай министрын орлогшо И. Гоциридзе метрогой Арбатска радиус дээрэ бүхы хүдэлмэриин дүүрэһэнтэй дашарамдуулан барилгашадые амаршалба. Московско метрополитенэй начальник А. Ежов шэнэ амжалта туйлахыень метро бүтээгшэдтэ хүсэбэ, метрополитенэй коллектив пассажирнуудые хангаха культурые улам дээшэлүүлхэ юм гэжэ найдуулба.

КПСС-эй МГК-гэй секретарь И. Капитонов метрополитенэй Арбатска радиусые ашаглалгада оруулжа ажалай алдарта илалта туйлаһантайнь дашарамдуулан, метро бүтээгшэдые амаршалба.

Митинг дүүрээ. Тэрээндэ хабаадагшад шэнэ трассаар ябахын ба «Смоленская», «Киевская» станцинуудтай танилсахын тула вагонуудта һууна.

Московско метрополитенэй начальник А. Ежов ленточкэ хайшалан таһалба. «Бэлэн!» гэһэн танил үгэ дуулдажа, поезд ябадалаа түргэдхэн, тоннельдэ орошоно.

Митингдэ хабаадагшад «Смоленская» станци ба вестибюлиие сэхээр һонирхон хараба. Тэрэнэй архитектурна барилгань ородой ба советскэ буугай алдарта илалтануудта зорюулагдана. «Киевская» станциин барилга ураһайханаар бүтээгдээ. Гоёор зурагдаһан олон тоото картинанууд украинска арадай зол жаргалта ажабайдал тухай хэлэнэ.

КПСС-эй МК-гэй секретарь Н. Михайлов ба зам харилсаанай министр Б. Бещев митинг дээрэ байлсаба.

* * *

Апрелиин 5-най үглөөнэй 6 часта газар дорохи шэнэ трассада — метрогой Арбатска радиуста поездууд ябажа эхилээнь. (ТАСС).

ҺУРГУУЛИНУУД БА НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ ГҮЙСЭДКОМУУД

★

А. МОДОГОЕВ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо

★ ★

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство хадаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ анхарал табина.

Партиин XIX съезд ажахын байгуулалтын талаар тон ехэ зорилгонуудые тодорхойлхоһоо гадна, советскэ арадай культурые саашадань дээшэлүүлхэ шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа.

Шэнэ табанжэл соо томо городуудта бүгэдэниитын уялгата дунда һуралсал бэелүүлхэ, ороной бусад городуудта ба хүдөө нютагуудта бүгэдэниитын дунда һуралсалые удаадахи табанжэлнүүдтэ хүсэдөөр бэелүүлхэ услови байгуулха гэжэ хараалагдаһан байна.

Манай Эхэ ороной залуу үетэниие бултыень дунда һургуулитай болгохо гээшэ бүхы хүдэлмэришэдые ба таряашадые культурна, эрдэмтэй болгохо гэжэ нүхэр И. В. Сталинай табиһан түүхэтэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала шата боложо үгэхэ байна.

Бүгэдэниитын политехническэ уялгата һуралсалые бэелүүлгэ хадаа социалистическэ обществын ажалшадай физическэ ба ухаан бодолой талаар хүсэд хүгжэлтые хангахын тула шухала байна гэжэ нүхэр Сталин зааһан байна.

Тиин И. В. Сталинай үүсхэлээр шэнэ табанжэл соо дунда һургуулинуудта политехническэ һуралсал бэелүүлжэ эхилхэ, бүгэдэниитын уялгата политехническэ һуралсалда орохын тула бэлэдхэхэ гэжэ хараалагдаһан байна.

Городуудта ба хүдөө нютагуудта урда табанжэлэйхидэ орходоо 70 процент олон шэнэ һургуулинуудые бариха гэжэ партиин XIX съездын директивэнүүд хараалһан байна. Иимэ түсэбые имагтал социализмын агуу ехэ орон бэелүүлжэ шадаха гээшэ.

Партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд багшанарай коллективүүдэй ба түрэлхидэй ажал-ябуулгын эдэбхи хэшээлые ехээр дээшэлүүлээ.

Нүхэр И. В. Сталинай гениальна зохёолоор, партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зэбсэгжэһэн олохон һургуулинууд ба багшанар һургуулинуудтаа һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха бүхы шухала хэмжээнүүдые абажа байна.

Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд һургуулинуудай хүдэлмэридэ анхарал ехээр табидаг боложо байна.

Ажалшадай депутадуудай Яруунын аймагай Соведэй гүйсэдком һургуулинуудай хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгые хододоо анхардаг. Аймгүйсэдком ба тэрэнэй арадай гэгээрэлэй таһаг һургуулиин хүдэлмэри тухай асуудалнуудые аймсоведэй гүйсэдкомой заседаанинуудай, сельскэ Соведүүдэй сессинүүдэй зүбшэн хэлсэлгэдэ хододоо табижа байдаг. Энэ хэрэгтэнь партиин айком аймгүйсэдкомдо туһалдаг байна. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой ба партиин айкомой үүсхэлээр Тэлэмбын, Гүндын долоон жэлэй һургуулинуудай дэргэдэ һурагшадай хамтын байранууд баригдаа, Сосново-Озерско дунда ба Комсомольско долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшадай хамтын байранууд үргэдхэгдэһэн байха юм, һурагшадай байранууд бултадаа һайнаар түхеэрэгдэнхэй.

Доторой татабариин мүнгөөр тус аймагта багшанарай байха 420 квадратна метр талмайтай 14 байра 1952 ондо баригдаа.

Бүгэдэниитын уялгата һуралсал бэелүүлхэ, һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха, һуралсалай материальна база бэхижүүлхэ гэхэ мэтэ хэрэгүүдтэнь һургуулинуудта аймагай Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй арадай гэгээрэлэй таһаг хододоо туһалдаг.

Үльдэргын сомоной Соведэй гүйсэдком һургуулинууд тухай ехэ анхарал табидаг. Энэ сельскэ Соведэй территори дээрэхи һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ хаһа саг соогоо бэлэдхэгдээ һэн. Һурагшадай түрэлхид һургуулиин гэр байрануудые заһабарилсадаг, түлишэ бэлэдхэлсэдэг юм. Энээнэй ашаар алмагдаһан мүнгөөр һургуулинуудай кабинедүүдтэ хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд абтадаг байна.

Һургуулида һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха, бүгэдэниитын уялгата һуралсал бэелүүлхэ тухай ба бусад шухала асуудалнууд сельсоведэй ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Дамдиновай үүсхэлээр Соведэй сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг юм.

Гэхэтэй хамта олохон аймгүйсэдкомууд, сельскэ ба сомонуудай Соведүүд һургуулинуудые багшанараар ба хүтэлбэрилхы кадрнуудаар хангаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаггүй, тэдэнэй ямараар хүдэлмэрилжэ байһые мэдэжэ, һонирхожо байдаггүй, һургуулинуудые һуралсалай-материальна базатай болгохо хэрэгтэ анхарал табидаггүй гээшэ.

Аймсоведэй гүйсэдкомуудай, сельскэ болон сомонуудай Соведүүдэй, арадай гэгээрэлэй таһагуудай зүгһөө һургуулинуудай хүдэлмэриие һайнаар хинадаггүй дээрэһээ тэдэнэй зариманиинь хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Баунтын, Зэдын, Бичурын, Торнин, Хэжэнгын болон бусад зарим аймагуудай һургуулинууд, Улан-Үдэ городой олохон һургуулинууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Олон һургуулинуудта һурагшадай успеваемость муу байһан зандаа.

Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие шууд һайжаруулха, һурагшадай успеваемостиие дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжо республикын һургуулинуудта бии. Олон һургуулинууд бэлэдхэл ехэтэй багшанараар хангагданхай, муу бэшэ һуралсалай материальна базатай болонхой.

Гэхэ зуура, республикын олохон һургуулинууд парти, правительствын табиһан харюусалгатай зорилгонуудые һулаар дүүргэнэ. Нилээд олон һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри теоретическэ ба методическа доодо хэмжээндэ ябуулагдана. Һурагшадай успеваемость муу, тэдэнэй зариманай нэгэ класстаа хоёрдохи жэлдээ үлэдэг ушарнууд олон бии.

Һурагшадай успеваемостиин муу байһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри теоретическэ ба методическа талаараа дутуутайгаар ябуулагдана, советскэ һургуулиин үмэнэ табигдаһан ехэ зорилгые хангажа шаданагүй. Хэжэнгын, Кударын, Зэдын аймагуудай, Железнодорожно районой ба бусад аймагуудай һургуулинуудай хүдэлмэриие шалгажа үзэхэдэ, иимэ дутуунууд элирһэн байгаа.

Һурагшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада һургуулинууд һурагшадай гэр бүлынхидтэй нягта барисаатайгаар хүдэлмэрилхэ ёһотой. Аймсоведэй гүйсэдкомууд, сельскэ Соведүүд һургуулинуудта шанга гурим журам тогтоохо хэрэгтэ анхарал табидаг болохо, түрэлхидэй комитедүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха, һургуули ба түрэлхидэй хоорондохи холбоо барисаае шангадхаха, хүн зоной дунда педагогическа пропаганда үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

Педагогическа коллективүүдэй гэшүүдэй хүдэлмэриие һургуулинуудай ба арадай гэгээрэлэй таһагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө хинадаггүй байһан ябадал һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хангалтагүй байһанай гол шалтагаанууднай нэгэн болоно.

Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха, һурагшадай успеваемостиие дээшэлүүлхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые олон һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд абадаггүй байна. Нютагай Соведүүдэй зүгһөө һургуулинуудта анхарал багаар табигдадаг дээрэһээ олохон директорнүүд эмхидхэлэй-ажахын асуудалнуудаар һамаараад лэ, һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хинадаггүй, хүүгэдые һургаха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь багшанарта туһалдаггүй.

Советскэ һургуули һурагшадта эрдэм наукын үндэһэ һуурииудые батаар ойлгуулха, советскэ патриотизмын үзэл сурталаар тэдэниие хүмүүжүүлхэ, культурна, бүхы талаараа хүгжэнги граждаиинууд болгохо үүргэтэй. Энэ гүрэн түрын зорилгые һургуули бүхэнэй һайнаар дүүргэдэг байхын түлөө һургуулиин директор ба һуралсалай талые даагша хоёр нэн түрүүн харюусаха зэргэтэй. Зарим һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ харюусалгаяа һайнаар мэдэдэггүй байха юм. Мухаршэбэрэй дунда һургуули муугаар хүдэлмэрилнэ. Энэ һургуулиин багшанар уроогуудтаа муугаар бэлэдхэнэ. Һургуулиин директор һуралсалай талые даагша хоёр һурагшадай организацинуудай, багшанарай коллективэй хүдэлмэриие хинадаггүй байна. Һурагшадайнь гурбаһай нэгэ хуби муугаар һурадаг, илангаяа ород хэлээр ба математикаар муугаар һурадаг байха юм. Теэд аймсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй арадай гэгээрэлэй таһаг энэ һургуулиин хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ абанагүй. Хэжэнгын аймагай Комсомольско эхин һургуули тон муугаар хүдэлмэрилдэг. Гэбэшье, хажуудань байдаг Хэжэнгын сомсовет һургуулида ямаршье анхарал табинагүй.

Иимэ баримтанууд гансахан Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын аймагуудта бэшэ, харин республикын бусадшье аймагуудай ба городуудай һургуулинуудта үзэгдэнэ. Теэд зарим аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, нэн түрүүн нүхэд Холбоев ба Шадаров һургуулинуудай һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ, хинан шалгаха хүдэлмэриие хэрэгсээнэгүй.

Табадахи табанжэл соо һургуулинуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ хэрэгые үндэһөөрнь һайжаруулха, бүгэдэниитын уялгата һуралсал тухай хуулиие дүүргэхэ зорилго ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй үмэнэ табигдана. Һургуулиин шэнэ гэрнүүдые бариха түсэб дүүргэхэ, һургуулинуудай һуралсалай материальна база бэхижүүлхэ шухала байна.

Долоон жэлэй һуралсал бэелүүлхэ, һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха гээшэ арбан жэлэй ба политехническэ һуралсал бэелүүлхэ тухай КПСС-эй XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ түрүүшын ээлжээнэй ба шухала услови болоно. Долоон жэлэй бүгэдэниитын уялгата һуралсалые бэелүүлээд байбал, табан жэлэй эсэстэ арбан жэлэй бүгэдэниитын уялгата һуралсалые бэелүүлхэ найдамтай арга олгохо гээшэ. Тиимэһээ ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд, арадай гэгээрэлэй органууд, бүхы һургуулинууд, багшанар хадаа һургуулиин наһанай үхибүүдые бултыень һуралсалда хабаадуулха хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Долоон жэлэй һуралсалай удхашанарые нютагай советскэ органуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй тоодоггүй ябадалые огтолон болюулха хэрэгтэй. Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Заграйн, Бичурын, Иволгын болон бусад зарим аймагууд бүгэдэниитын уялгата һуралсал тухай хуулиие 1952—1953 онуудта хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Илангаяа нэгэдэхи ба табадахи классуудта һурагшад үсөөнөөр абтана. Баргажанай, Заграйн, Кабанскын, Кударын, Тарбагатайн аймагуудай, Улан-Үдэ городой һургуулинуудай олон һурагшад һургуулияа орхижорхидог байна. Һургуулинуудай, арадай гэгээрэлэй органуудай, нютагай Соведүүдэй олон хүтэлбэрилэгшэд һурагшадай һуралсалаа орхихо ябадал болюулха хэмжээ абанагүй.

Бүгэдэниитын уялгата һуралсал тухай хуулиие заатагүй дүүргэхэ гээшэ аймагай ба городской Совет бүхэнэй, арадай гэгээрэлэй таһаг бүхэнэй уялга мүн болоно. Энэ хуулиие бэелүүлхын тулада һургуулиин наһанай үхибүүдэй тоое хүсэдөөр бүридхэхэ шухала.

Апрелиин 1-һээ һуралсалай жэлэй дүрбэдэхи шиидхэхы четверть эхилбэ. Һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, арадай гэгээрэлэй органууд һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулжа, һурагшадай успеваемостиие дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаха, экзамен болон шалгалтануудта мүнөөнһөө бэлэдхэжэ эхилхэ ёһотой.

Мүн һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудые мүнөөнһөө бэлэдхэхэ шухала. Һургуулинуудые түлишөөр хангаха, багшанарай кадрнуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, шэнэ һургуулинуудые бариха, хуушануудыень заһабарилха, һуралсалай материальна базыень бэхижүүлхэ талаар һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, арадай гэгээрэлэй органууд, нютагай Соведүүд мүнөөнһөө хэмжээ абаха зэргэтэй.

Манай арадай культурые ба гэгээрэлые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ талаар КПСС-эй XIX съезд түүхэтэ зорилгонуудые табяа. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд хадаа һургуулинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулжа, коммунизм байгуулхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор залуу үетэниие һурган хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Сомоной Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар

Зэдын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком шэнээр һунгагдаһан сомоной Соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй ба секретарьнарай семинар үнгэргэбэ.

Семинар дээрэ КПСС-эй айкомой ба аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд лекци уншаа. «Советскэ хүнүүдэй революционно һэрэмжэ», «Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ—манай обществын хүгжэлтын хүсэн», «Ажахын ба культурна байгуулалтын талаар сомоной Соведүүдэй зорилгонууд» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаа.

С. Цыденов.

Ой тайга байһан газарта ПВЗ-гэй корпусууд анха бодхогдожо эхилээ һэн. Тэрэ гэһээр 30 жэл үнгэрөө. Тиихэдэ агууехэ Сталинай гениальна түсэбөөр бүхы оронһай шэнэ фабрика, заводуудаар бүрхөөгдэжэ байгаа бэлэй. Эгээл тэрэ үедэ ямаршье мэргэжэлгүй Данзын Батыров заводто ерээ һэн. Үсэд шанга һуралсалай ба ажалай жэлнүүд үнгэрбэ. Мүнөө заводой Хүндэлэлэй доска дээрэ эрхим хүдэлмэришэдэй ба мэргэжэлтэдэй дунда үдэрэйнгөө нормые 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг строгальщик-стахановец Данзын Батыровой нэрэ харанабди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Батыров.

М. Дегтяревой фото.

АГИТАЦИОННО ХҮДЭЛМЭРИИН ХРОНИКО

Агитаторнууд болон пропагандистнуудай аймагай зүблөөн

Мухаршэбэр тосхондо аймагай агитаторнуудай, пропагандистнуудай, элидхэлшэд болон лекторнүүдэй зүблөөн болобо. КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Миронов «Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ зорилго» гэһэн элидхэл хээ. Үнгэрэгшэ үбэл ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдые һунгаһан һунгалтын үедэ агитаторнуудай хэһэн ехэ хүдэлмэри тухай тэмдэглээд, элидхэлшэ хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хандалгые, И. В. Сталиниие хүдөөлэлгын шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые ажалшадта ойлгуулха талаар тэдэнэрэй урда табигдаад байһан зорилгонууд тухай хэлэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэһэн хүнүүд өөһэдынгөө агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө.

Зүблөөндэ хабаадагшад ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань бүри һайжаруулха талаар идеологическа фронтын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан хандалга баталан абаба.

Н. Цыбенов.

Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдана

Иволгын аймагай колхозуудай партийна эхин организацинуудай агитколлективүүд СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин материалнуудые ба парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Маленков, Берия болон Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые ажалшадта тайлбарилха талаар ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна.

«Коммунизм» колхозой агитколлектив 10 үрхэтэ айл бүхэниие нэгэ агитаторто даалгажа үгэбэ. Агитаторнууд нүхэд Дансорунов, Б. Гармаев, Д. Раднаев, Дашицыренов болон бусад өөһэдынгөө участок бүхэндэ гурба—дүрбэ дахин ошожо, агууехэ Сталиниие хүдөөлүүлгын шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэр Маленков, Берия, Молотов гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые уншажа ба тайлбарилжа үгөө. Мүн тэдэнэр таряанажалай бригаданууд ба малай фермэнүүд дээгүүр «дайшалхы хуудаһанууды» гаргалсаа.

Б. Сотнич.

Коммунистнууд-агитаторнууд

Зэдын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой финансова таһагай партийна эхин организаци, финансова ба банковска хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райком агитаторнуудай инструктивна зүблөө үнгэргэбэ.

Зүблөөнэй һүүлээр 11 коммунистнууд - агитаторнууд участогуудтаа гаража, СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин материалнуудаар ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулһан, мүн парти ба правительствын хандалгатай ажалшадые танилсуулһан байна.

Агитаторнууд нүхэд Н. Шишмарева, М. Аксенова, Р. Мальцева гэгшэд хөөрэлдөөгөө илангаяа һонирхолтойгоор үнгэргэнэ.

Эртын тарилгые 6—7 үдэртэ дүүргэхэбди

(Иволгын аймагай „Улаан-Оронго" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Р. Цыренжаповтай хөөрэлдөөн)

1953 оной хабарай тарилгые зэбсэг түгэлдэрөөр угтажа, тэрэниие агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхын тулада манай артелиин гэшүүд яһала ехэ оролдолго гаргажа байна.

Манай колхоз элдэб культурын 4900 центнер үрһэнэй фонд байгуулаа. Энэ хадаа түсэбэй ёһоор хэгдэхэ 3146 гектар тарилгые дүүрэн хангаха юм. Үрһэнэй таряа һайса сэбэрлээд, ургаха шадалыень шалгажа, кондиционно болгоһон байнабди. Үрһэнэй таряан мүнөө полевой станууд дээрэ абаашагданхай. Тарилга эхилхэһээ урид тэрэниие хоорооор угаажа, шара һалхинда хатаан шанаржуулжа байнабди. Тарилгын үедэ сеялкэнүүдэй таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилхын тулада тэдэниие хаһа саг соонь үрһэ хүрэнгөөр хангахын зорилгоор поли дээрэ үрһэнэй таряа шэрэлгэдэ гурбан автомашина, 12 мори тэргэ ябаха юм.

Хабарай тарилгын амжалта хадаа гол түлэб машинно-тракторна паркын хүдэлмэриһөө дулдыдаха болоно. Манай колхоздо полевой хүдэлмэринүүдые механизацилга жэл ерэхэ тудам ургана. Поли дээрэмнай 20 трактор, 15 сеялкэ хүдэлмэрилхэ болоно. Тиимэ болохолоороо, үдэр бүри 220 гектарһаа доошо бэшэ тарилга хэжэ, эртын тарилгые 6—7 хоногто, бүхы ороонhото культурануудай тарилгые 11—12 хоногто хэжэ дүүргэхэ аргатайбди. Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилэмсээр түрүүшын үдэрһөө хойшо тон эмхитэйгээр хүдэлмэрилхэ, тракторна паркые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ тухай эртээнһээ һаналаа табижа байнабди.

Манай колхоздо хүдэлмэрилхэ гурбан тракторна бригадые хоёр халаанай трактористнуудаар, прицепщигүүдээр, заправщигуудаар, учетчигүүдээр, уһа болон горючи зөөгшэдөөр хангаха тухай МТС-эй дирекцитэй хамта зүбшэжэ, хүнүүдые хубаарилан табиһан байгаабди. Тракторна бригадануудта ажаллаха хүнүүдые бүхы сезон соо хүдэлмэрилхөөр табижа, тэдэнэй составые саг үргэлжын болгохо тухай анхарнабди.

Поли дээрэ ажаллаха механизаторнуудта болон колхознигуудта байра байдалай условиие таатай зохидоор, культурнаар эмхидхэхэ зорилгоор колхозой правлени таряанажалай 3 бригадын полевой станууд дээрэхи хамтын байрануудые бэлэдхэбэ. Гадна, полевой вагончигууд һайнаар түхеэрэгдэбэ. Үхибүүдтэй эхэнэрнүүдые хүдэлмэридэ хабаадуулха зорилгоор хүүгэдэй ясли нээхээр бэлэдхэжэ байнабди.

Манай колхозой гэшүүд ороонhото культурануудай тарилгаһаа гектар бүриин 14 центнер, шэниисын тарилгаһаа 15 центнер ургаса абаха уялга абаһан байгаа.

Энэ уялгаяа бодотоор бэелүүлхын тулада манай колхознигууд ехэхэн оролдолго гаргана. Бидэнэр тон түрүүн агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бүхыдэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэнэбди. Мүнөө һайрамай уһа поли дээрээ барижа байнабди. Таряанажалай бригаданууд энэ хүдэлмэриие хаһа саг соонь хэхын тулада дүйтэй шадамар колхознигуудые табинхай. Колхозой поли дээрэ хамта 1200 шахуу центнер наг шэбхэ гаргагдаа. Шубуунай аргал, үнэһэ яһала ехээр суглуулагдаа. Намарай хара таряанда нэмэлтэ тэжээл оруулагдана. 43 гектар таряанай поли дээрэ га бүридэ 2 центнер хүрэтэр нэмэлтэ тэжээл үгэһэншэй һүүлээр тэрэниие борнойлхо ломэбди. Тарилгаяа хэрээһэлүүлжэ хэхэ, мүнөө жэлдэ абтаһан нарин рядтай 2 сеялкээр 600 гектарта тарилга хэхэ байнабди. Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд баян таряа ургуулха ябадал хангаха байна.

Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай КПСС-эй обкомой бюрогой тогтоол, мүн тэрэшэлэн эд бараанай сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай парти, правительствын тогтоол манай колхознигуудай дунда ажалай болон политическэ дэбжэлтэ үүсхэһэн байна. Хабарай тарилгые амжалтатай һайнаар үнгэргэжэ, үндэр баян ургаса туйлахын түлөө тэмсэхэ гэжэ тэдэнэр эрид шиидэнхэй.

Полевой хүдэлмэридэ ябаха колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөөдэ колхозой партийна организаци хэмжээ абажа байна.

Хабарай тарилга эмхитэйгээр үнгэргэжэ, баян ургаса ургуулхын түлөө манай колхознигууд шармайжа оролдожо байна.

Фельетоной орондо

„Дэлхэйн гурбан гайхал"

Зузаан саһа хэдэрһэн зудан талын тэг дунда нэгэшье модогүй, нюсэгэн дайда нэмжыжэ, үбэлэй үрэбхимэ жабараар амилан байдаг бэлэй. Тэндэ, дүтэ шадар хүн зоной һуудаггүй, үргэлжэ таряалангай полинуудаар хэрцэгдэһэн атар сүлөө газарта, хоёр нэгэн хуа шарахан үнэгэнүүд үдэр бүхэндэ хулганаашалдаг аад, хаа яа харгыгаар ябаһан хүнэй хараа-бараа харамсаараа гэтэ эрбэгэд гээд, үгы болошодог байһыень али олон ангуушадшье гайхажа бараагүй юм гэдэг. Теэд, нюсэгэн сагаан талада нүхэгүй байһан үнэгэнэй агшан зуура үгы болошодог ушар хабар болотор таабари зандаа үлөө бшуу.

Харин лэ хабарай һарын гараһанһаа хойшо энэ таабари тайлбарилагдаха тээшээ болоо һэн. Нэгэтэ Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбэлжэлгын эсэс хүрэтэр үбһэ тэжээлэйнгээ малдаа хүрэхэгүй шэнги болоходонь, «хаана ямар үбһэтэй, хаана ямар силостэй гээшэбибди» гэжэ мэгдүүгээр хөөрэлдэн, бухгалтерскэ дансануудаа уудалжа, онгирхожо эхилбэд. Тэрэшье бэзэ, тэдэнэр ушаргүй ехээр олзуурхалдан, «һүү, Мүнхөөдиин Тооромой наана силос байнал!» һүү, байна гү? Оһоош даа, оһоош!» гэлдэбэ һэн ха. Полиин забһарай хобдол cooһoo олдоһон иимэ ехэ олзотой болоһон түрүүлэгшэ Бүмбэй Гомбоевич «үнеэн бүхэнһөө үдэрэй яахадаа минил 300 грамм һүн һаагдааб?» гэжэ асуухада нигэжэ харюусаа һэн:

— Энэ хадаа саг зуурын хэрэг, мэтэр лэ үзүүр үнгэ дээрээ гарахабди... Хэрбээ энэ үедэ силос уудалжа, һаамхай үнеэдээ тордоо һаа, мүнөөшье һү тарагнай билтарха юм һэн. Гансал зузаан саһан, хүйтэн газар дороһоо силос гаргаха хүсэн дуталдана.

Томоотой хүнэй хэлэлгэдэ хэншье арсадаггүй... Теэд нэгэтэ амаралтын үдэр энэ колхоздо туһалха хүнүүд сугларба ха.

— Зай, нүхэд, нэн түрүүн Мүнхөөдиин Тооромой наадахи силосэй нүхэ нээжэ үгэгты! — гэжэ түрүүлэгшэ дурадхаба. Доодо-Худанай сельпогой, сомсоведэй, лесничествын албахаагшад хамта арбаад хүн сугларжа, мартын 15-най амаралтын үдэр лом, хүрзэ абаад лэ, хүнгөөр хубсалжа зэһэнхэй, воскресник хэхэеэ ошобод гээшэ.

Заагдаһан газартаа хүрэхэдэнь обогорхон хүрэй хажууда онгойнхой нүхэн байгаа ха. Гайхалсажа шадарайнь саһа хүр сүлөөлөөд харахада, модоор хабхаглаад, шоройхаяһан нүхэн байгаад, нэгэ захаһаа өөрөө сүмэржэ, үнэгэнэй хонолго болонхой, оёортонь хоёр бухал тухай намарай хубилаагүй хадан байшоо. Колхозой бухгалтериидэ энэнь хэды тонно силос гэжэ орошологдоһон байгаа хаб?

Колхоздо туһалха, ниитын малда шэмэтэ тэжээл гаргажа, һү, тоһо элбэгжүүлхэ зорилготой ошоһон хүнүүдэй хэды ехээр урмаа хухарһан тухайдань бү хэлэе. Харин яахадаа иимэ хуурай хэрэг болообо гэжэ мүнөөхи түрүүлэгшэһээ асуухада:

— Байза, хэнэй бригадын хэһэн силос ха бэлэй? — гэжэ һөөлдэнхэйшэг хоолойгоор дуугараад, тоншанажа ядаһан шэнги шюдөө анижа, долёобороо соходоо хадхаба.

— Хай, туһалагшадай хэһэн ажал ёһотой даа, — гээд, хониной гүүртые даагша Н. Балжирова яс гэбэ.

— Оһоо! Тиимэ байха, — гэжэ Бүмбэйн миһэд гэхэдэнь, туһалагшадай шарайда олон уршалаануудые нэмэһэн байбаншье, арбан шүдэ хам, анир-тунирагүй дүүрэһэн хэрэг болоо һэн.

Харин лэ «дэлхэйн гурбан гайхал» шэнги таабари мүнөө хүрэтэр таагданагүй.

Адууһа мал, артель хотонһоо холо дайдада, полиин забһарта энэ силос хэнэй даруулһаниинь — нэгэдэхи гайхал; шюдэнһөө далда нүхээ хүндытэйгөөр хабхаглуулһаниинь — хоёрдохи гайхал; «туһалагшадайншье» хэһэн ажал байһа гэлэй, теэд хэнэй хэншье мэхэлүүлһэн хэрэг бэ? — энэнь гурбадахи гайхал болоно. Эдэ гурбан гайхалай тайлбарилагдабал, силос нэрээ алдаһан хонгогор хооһон нүхэн дүрбэдэхи гайхал байхаяа болижоншье магадгүй.

Б. Базаров.

Сабшалангаа һайжаруулжа, үбһэ ногоо ехээр ургуулая!

Кяхтын колхозуудта яахадаа юушье хэгдэнэгүйб?

Колхозуудай ниитын малажалые ...дань хүгжөөхын, малай ...ым үгэлгые улам дээшэ... ын тулада тэжээлэй бата бэ...аа байгуулха шухала. Гэбэ... ниитын малажалда тэжээлэй ... байгуулха хүдэлмэри Кяхтын ...гай колхозуудта һулаар ябу...аһан хэбээрээ. Үбэлэй үедэ ...г нэгэшье колхоздо тэжээл... бригада хүдэлмэрилөө... Тиимэһээ үбэлэй үедэ сабша... дээрэ наг шэбхэ, мүлһэ гар..., саһа тоттоохо, тошон халяа... шугы бургааһа отолон хаяжа ...алангай талмайе үргэдхэхэ гэ... хүдэлмэринүүд аймагай ...оозуудта таһалдуулагдаһан бай... Жэшээнь, аймаг соогоо малажал... ай колхозуудай нэгэн болохо ... Нугын сомоной Энгельсын нэ... колхозые абаад үзэе. Тус ...оо нёдондо жэлдэ тэжээл бэ... гүрэнэй түсэбые 35 процент ... байгаа.

...з колхоздо малай тэжээл тон дутамаг дээрэһээ малнууд ту...а эхилээ. Нүхэр Д. Цыбико... хүтэлбэрилдэг хонинои-товарна ... 320 толгой хонид тэжээл... ...малай харуулһанай муухаа ...ндэ хонидой гарзалха, ...хаяха ябадал үзэгдэнэ. Ган... февраль һара соо энэ колхоз... хонин хурьга хаяһан бай...

...энэ колхозой сабшалан ... юушье хэгдэнэгүй. Һаяхан колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй ... эмхидхэгдэһэн болобошье, ... эхилээгүй байна. Тэрэ... нёдондо жэлдэ тус сомоной ... нэрэмжэтэ колхоз 475 ... сабшалангай талмайһаа ... бүрин оройдоо 5 центнер ... хураа, тэжээл бэлэдхэхэ ... оройдоо 32 процент дүүр... байха юм. Тэрээнһээ боложо, ...олхоздо малай турах, хүсэеэ ...ха ябадал олошоржо байна. ...тэй хамта, тус колхозой прав... ба партиина эхин организаци ...алангай газарые һайжа...ха хүдэлмэри ябуулнагүй. Тэ... бэлэдхэлэй бригадын бри...аар колхозник Санжа-Цырен ...дировые томилһон мүртөө, энэ бригадада нэгэшье хүнине табяагүй.

Сабшалангай газар һайжаруулха арга боломжонууд энэ колхоздо дүүрэн бии. Ажалгүй мии ябажа ябадаг хүнүүдшье эндэ олон. Колхозой правлени түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев энэ хэрэгтэ ёһото анхарал табинагүй.

Тэрэшэлэн Маленковой нэрэмжэтэ, «Красное Знамя» колхозуудта нимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ тухай хэмжээ-ябуулганууд соогоо КПСС-эй Кяхтын айкомой бюро болбол сабшалангай газар һайжаруулха, тэжээлэй культуранууд ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулһан байгаа. Тэдэ, эдэ хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдэнэгүй.

Аймагай олониха колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малые бэлшээжэ харуулаха гэһэн газар гэгээнги һанал бодолһоо мүнөө хүртэр хахасаадүй. Эгээл энэ шалтагаанһаа боложо, Кяхтын аймагай колхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэдэггүй байна.

Сабшалангай газар һайжаруулха, шугы бургааһа отолон хаяжа, сабшалангай шэнэ талмай нэмэхэ хэрэгтэ Кяхтын ба Пограничнэ МТС-үүд харьяата колхозуудтаа ехэхэн туһаламжа хүргэхэ ёһотой байгаа. Тэдэ, эдэ МТС-үүд нёдондо жэлдэ энэ хүдэлмэриие мууса ябуулаа һэн. Тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд Дадбаев, Зайцев гэгшэд колхозуудай сабшалангай газарые һайжаруулга манай хэрэг бэшэ гэжэ бододог.

Аймагай хүдөө ажахын таһагай зоотехнигууд ба агрономууд, аймагай колхозуудаар олоорхо гүйлгэлдэдэг. Ахалагша зоотехник нүхэр Сыромятников, ахалагша агроном нүхэр Пахирко гэгшэд тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хүдэлмэри тушаа һэшрхоодоггүй.

КПСС-эй Кяхтын айком ба аймгүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг сабшалангай газарнуудые һайжаруулха хэрэгтэ бия байгаа ехэнүүд дутагдалнуудые зайсуулжа, эрид хубилалта хэхэ зэргэтэй.

Б. Дымбрылов,
манай корреспондент.

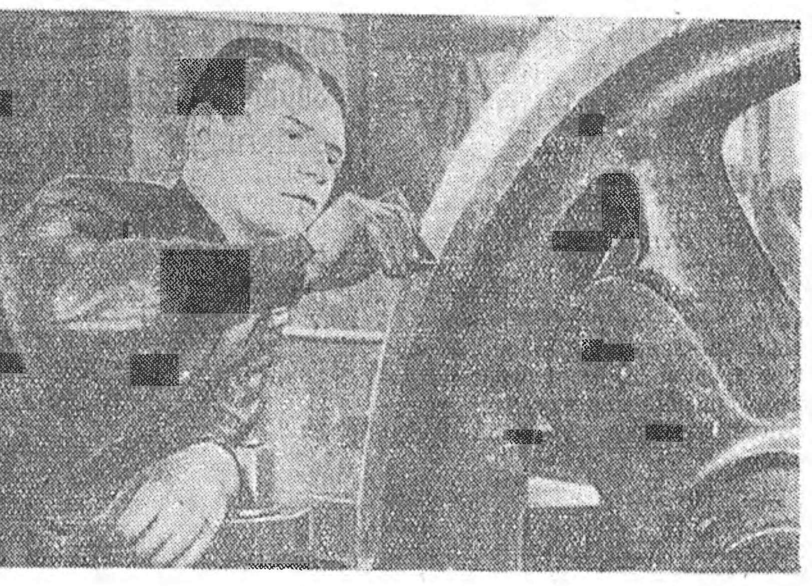
Сабшалангаа һайрамаар уһална

...РБАГАТАЙ. (**Телефоноор** ...ба). Ленинэй нэрэмжэтэ кол...й тэжээл бэлэдхэлэй бригада ...гадирынь нүхэр Сластин) үб...огооной баян ургаса абахын ...ла сабшалангаа һайрамай ...ар уһална. Мүнөө 450 гектар ...шалан нэгэ дахин һайрамаар уһа...аа. Энэ бригадын гэшүүд үтэг ...э эхилбэ. Жэл бүри нимэ хэм...ябуулга үнгэргэһэнэй ашаар ...колхоз сабшалан дээрэһээ үб...огооной һайн ургаса абадаг ...Нёдондо 450 гектар газарай га ...һөө 25 центнер, 184 гектар ...шалангай га бүриһөө 19 цент... үбһэн абтаһан байна.

...еспубликын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ орохо зуураа, энэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, уһалагдадаг газарай га бүриһөө 25 центнер үбһэ абаха уялга абаба.

Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй звено (ахалагша луговодынь нүхэр Васильев) сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэй. Силькитуй гэжэ нютагта энэ звеногойхид 700 гектар сабшалан һайрамаар уһалаа. Энээнтэй хамта сабшалангаа үтэгжүүлхын, үтэг хэхын тулада наг шэбхэ зөөжэ байна.

М. Воробьев.

Улан-Удэ станциин паровозно депогой механическа цехын токарь И. А. Ушкарев БМАССР-эй 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалай амжалта туйлажа байна. Нүхэр Ушкарев хэлаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри 170—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Ушкарев вагоной мөөрын бандаж точилдожо байна.

А. Мантаевай фото.

РЕСПУБЛИКЫНГАА 30 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭДХЭЕ!

Үйлэдбэриин шэнэ илалта

Эрийскэ леспромхоз республикын ой модоной промышленностиин түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Модо бэлэдхэлэй 1952 оной жэлэй түсэбые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугые нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаһан байгаа.

Туйлаһан энэ амжалтаяа саашадань батадхахын түлөө улам эршэтэйгээр тэмсэһэн тус леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ 1953 оной нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые отололгоор 208 процент, дүтэлүүлэн шэрэлгээр—119 процент, шэрэлгээр—100,5 процент дүүргээд, сезонно түсэбһөө гадуур 22400 кубометр модо бэлэдхэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан зандаа байна.

Модо бэлэдхэлдэ туйлаһан амжалтаяа саашадань батадхажа, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлан, республикынгаа 30 жэлэй ойе угтахын түлөө мүнөө энэ коллектив тэмсэжэ байна.

И. Андреев.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой котельщигүүд Майн һайндэрэй ба республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэн, шэнэ амжалтануудые туйлажа эхилээ. Хэрбээ январь һара соо ажалай бүтээсые 28 процентээр дээшэлүүлһэн байгаа һаа, март һара соо 55 процентээр дээшэлүүлээ.

Социалистическэ мүрысөө эмхидхэжэ, үндэр бүтээсэтэйгээр ажалладаг стахановецууд эндэ олошорно. Жэшээнь, нүхэр Емельяновай хүтэлбэрилдэг котельщигүүдэй бригадын 4 гэшүүд март һара соо үйлэдбэриингөө даалгабариие 231 процент, һайн шанартайгаар дүүргээ. Котельщигүүд Карпов, Бурунов гэгшэд ажалай түрүү методые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэн, халаан соогоо 2—2,5 нормо дүүргэнэ.

Котельщигүүдтэй мүрысэдэг электрогагнууршад тэрэшэлэн үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллан, республикынгаа 30 жэлэй ойн һайндэртэ эрхим бэлэг бэлэдхэжэ байна.

Л. Бондаренко.

Квартальна түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Шулуутайн леспромхозой коллектив үйлэдбэриин горьтойхон амжалта туйлаба. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар, энэ коллектив модо бэлэдхэхэ нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь нэгэ үдэр урид 100,3 процент, тиихэдэ март һарынгаа даалгабариие 101 процент дүүргэжэ, леспромхозуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Туйлаһан амжалтаараа тус коллектив һанаагаа амараагүй, харин предприятиингаа доторой бүхы арга боломжонуудые дүүрэн ашаглажа, модо бэлэдхэхэ 5 һарынгаа түсэбые 105 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ехэ хэмжээнэй модо бэлэдхэн, республикынгаа 30 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гэжэ шиидэбэ.

К. Григорьев.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Ажалта үдэрые зүбөөр гаргашалха

Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ ажалта үдэрэй тоо бүридхэлдэ ба тэрэниие гаргашалгада дутагдалнууд гарана. Жэшээлхэдэ, нүхэр Эрдынеевэй хүтэлбэрилдэг тарянажалай № 2 бригадын гэшүүдэй үнгэрһэн январь, февраль һаранuудта олоһон ажалта үдэрэй дансые татажа хахархада, 785 ажалта үдэрэй 450-нь түлеэ зөөлгэ, мори унаа ба ток харалга гэхэ мэтын туһалбариин хүдэлмэринүүдтэ гаргашалагдаһан байна. Тиихэдэ полинууд дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлгэдэ оройдоо 14 ажалта үдэр гаргашалагдаа. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, тус бригадада ажалай эмхидхэлэй муугаар табигдаһаниие, ороохо тарянай ургаса дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй һулаар ябуулагдадагые гэршэлнэ. Мүн ажалай эмхидхэлэй һула байһанай нэгэ иимэ жэшээ бии: энэ бригадын ори ганса түмэршэ дархан Ширетор Будаев январь, февраль һаранuудта 60 ажалта үдэр олоод, тэдэнэйнгээ оройдоо 20-иинь өөрынгөө сэхэ хүдэлмэри—түмэр дархалалга дээрэ олоһон, бэшыень гахайн фермэ дээрэ барилга хэлсэһэн, модо шэрэһэн гэхэ мэтын хүдэлмэреэр олоһон байна. Гэхэтэй хамта, колхозой түмэршэ дарханай өөрынгөө мэргэжэлээр хэрэглэгдэдэггүй байхын хажуугаар нүгөөдэ бригадада хүлһэнэй дархан хүдэлмэрилжэ, ниитын ехэхэн мүнгэн зөөри гаргашалагдажа байха юм. Иимэрхүү жэшээнүүд олон.

Энэ ехэхэн дутагдалһаа дулдыдажа, үнгэрһэн жэл олохон колхознигууд ажалта үдэрэй минимум оложо шадаагүй һэн. Колхознигуудай үйлэдбэриин бүтээсэ бага байһан зандаа. Энэ шалтагаанһаа ниитын ажахы удаанаар хүгжэнэ. Колхозой шалгалтын комисси ажалта үдэрэй ямараар гаргашалагдадагые наринаар шэнжэлжэ үзэдэггүй, заримдаа «орошо, гарашын» данса харалгаар ажалаа хизаарладаг байна.

Колхозой правлени ажалта үдэрые гам хайрагүйгөөр гаргашалха ябадалые болиоулха ёһотой.

Ч. Аранзаев.

Киномеханигууд мууса хүдэлмэрилнэ

Торниин аймсоведэй гүйсэдкомой кинофикациин таһагай нүүдэл киногой механигууд колхозуудта ошожо, кино харуулха графигаа сахинагүй, ажалшадай эрилтые хангажа шаданагүй.

Графигаа сахидаггүй дээрэһээ зарим колхозуудта кинопередвижкэнүүд неделиин турша соо байдаг, зарим колхозуудта удаан саг соо ошодоггүй юм. Жэшээнь, «Заветы Ильича» колхозой Капчеранка тосхоной ажалшадта үнгэрэгшэ жэлэй хугасаа соо оройдоо хоёр—гурба дахин кино харуулагдаһан байна.

«Манай тосхондо кино табихаяа юундэ ошоногүйбта?» гэжэ эндэхи ажалшад киномеханик Папановһаа асууһан байха юм. Тиихэдэнь нүхэр Папанов иигэжэ харюусаа: «Арба, хорин түхэригэй хойноһоо бензин галлажа ябанхаар, олзо аг,нажа ябаашамнай дээрэ бэзэ».

1952 оной турша соо нүүдэл киногой механигууд аймагай колхозуудай малай фермэнүүдтэ ошожо, кино нэгэшье харуулаагүй. Гадна, киномеханигууд асарһан киножурналнуудаа табидаггүй юм. Кино хаа яа харуулхаһаа гадна, киноаппаратураа ходо эбдэдэг, лентээ таһалдаг, муугаар табидаг юм. Тиимэһээ кино харуулга һүниин хоёр час болотор үргэлжэлдэг гү, али заримдаа нэгэ картина 2—3 хоногой турша соо табигдадаг байна. Жэшээлхэдэ, «Улаан Бургалтай» колхоздо «Тэдээндэ Эхэ орон бии» гэжэ кинофильмые механик Лубсанов гурбан хуби болгон гурба дахин табиһан байна.

Мүн механигууд Папанов ба Лубсанов гэгшэд финансова журам эбдэдэг. Тэдэнэр танил хүнүүдээ билетгүйгөөр оруулдаг, заримдаа хүнэй мүнгэ абаһан аад, билет үгэдэггүй юм.

Е. Гармаев.

Телефонисткануудай харюусахые хүлеэһээр...

Сталинай нэрэмжэтэ колхозһоо (Яруна) аймагай центрын организаци ба эмхи зургаануудтай гү, али бусад колхозуудтай телефоноор хөөрэлдэхэ ехэ бэрхэтэй юм. Юуб гэхэдэ, Поперечнын хэлхеэ холбооной отделениин телефонистканууд хүнэй звонилхада саг соогоо харюусадаггүй байна. Тиимэһээнь телефоноор хөөрэлдэхөө һанаа һаа тон удаан саг соо телефоной ручка эрьюулхэ ушар болоно.

Арай гэжэ телефонисткануудай харюусахадань хэрэгтэй организаци ба колхоз ондоо хүнтэй хөөрэлдэжэ байха гү, али баһа харюусадаггүй юм. Теэд нэгэ хэды соо хүлеэгээд һөөргөө звонилхада телефонистканууд мүн лэ удаан саг соо харюусадаггүй. Иимэ ушарнуудһаа боложо нэгэ тээшээ звонилха болоо һаа ехэ сагаа бараха баатай болог додог.

Телефонисткануд Иванова, Тусзова, Хабакова гэгшэд саг соогоо харюусахагүйһөө гадна, хүнүүдтэ шэрүүнээр хандадаг, заримдаа тэдэниие бадашажархидаг байна.

Телефоноор хөөрэлдэлгые гуримшуулхые хэлхеэ холбооной тус отделениин начальник нүхэр Ждановһаа эригдэнэ.

Б. Хайданов.

КРИТИКЭ БА БИБЛИОГРАФИ

НЭГЭ УРБАЛТЫН УГ УЗУУР ТУХАЙ НОМ

...49 оной ноябриин хоёрдохи ха...а Венгридэ болоһон Коммунистическэ партинуудай Информационно бюрогой зүблөөнэй резолюци дотор Тито-Ранковичын бүлэг... ниимэ политическэ сэгнэлтэ үгэ...һэн: «Фашизмда Титын шэл... оролго тушаан боложо тохёол... ...он ушар бэшэ, энэ хадаа тэ... ...эзэдэй—англо-американска ...периалистнуудай заабаряар хэг... ...юуб гэхэдэ, мүнөө элирээд ...һан ёһоор, тус бүлэг тэдэнэй ...эншэд мүн байгаа».

«Югославска трагеди» гэжэ, ...1 ондо Сталинска шангаар тэм...лэгдэһэн, Орест Мальцевай ном ...шологдоһон, мэхэлэгдэһэншье ...огто илагдаагүй Югославиин ... тухай үнэн зүб зурагые дур...даһан сэгнэлтэтэй хүсэд таа...шангяар харуулна. Тиихэдээ ...-Ранковичын бандын хорото ...хай урбалтын уг узуурые тодо ...гэнээр элирүүлнэ. «Югославска ...геди» болбол Тито гэдэг социаль... ...эрэмдэгые, профессиональна ...ршые, шпиониие тэжээжэ ...һэн американо-английска ...периалистнуудые гэмнэһэн гэм...гын акт мүн, Роман соо 1943 ...ой ноябрьһаа эхилээд, 1944 оной ...ар болотор болоһон событинууд ...ай бэшэгдэһэн юм. Эдэ жэл... ...гитлеровскэ Германиие илагша Советскэ Армиин бүхэдэлхэйн... ...тэ илалтануудай жэлнүүд гээ... ...Советскэ Союзай гайхамшаг... илалтануудай аша туһаар Зүүн... ...а Европын оронуудта фашизм... ...эргүү арад олониитын хүсэ ...хүдэлөөн үргэдэжэ байгаа. Ганса Югославиин Арадай-Сүлөөлэлгын арми дотор 300 мянга тухай хүн бии байһан юм.

Энэ түүхэтэ үдэрнүүдтэ, богоолшологдоһон арадуудые Советскэ Армиин сүлөөлжэ ябахада, англо-американска империалистнууд Зүүн-Урда Европын арадуудай сүлөөрэлгынгөө түлөө тэмсэһэн тэмсэлые һүнөөхын тула али болохоор оролдодог байгаа. Балкан тээшэ шууд түргэнөөр дабшажа ябаһан Советскэ Армиие заабол түрижэ, энэ районие мүнөөнэй Греци шэнги өөһэдынгөө эзэлүүри болгохо, Советскэ Союзда добтолходо зохид газар бэлдэхэ гэжэ һэдээд, Америкын ба Англиин империалистическэ шунахайнар Балканиие эзэлэн абахаяа һанаашархадаг һэн. Тэдэнэй энэ муу муухай һэдэлгэеэ бэелүүлхэдэнь, Тито-Ранковичын банда тэндэ харуулша нохойн үүргэ шэнги үүргэ дүүргэжэ байгаа. Тиигэжэ титовскэ бандын ба американо-английска булимтарагшадай хоорондо жэрхэмшэгтэ муухай союз байгуулагдаа юм. Энэ союз югославска арадта үй гашуудал, уһа нёлбоһо асараа юм. Эдэ бүгэдые уранзохёолшо «Югославска трагеди» гэжэ роман соогоо элеэр харуулаа. Энэ ном тухай генерал Перо Попивода иигэжэ хэлэнэ: «Энэ романай түүхын талаар үнэн зүб байһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. энээн соо һанаанһаа абажа зохёоһон юумэн тон үсөөн, тэндэ нюурнууд өөһэдынгөө бодото нэрээр нэрлэгдэнхэй. Бүхы романиинь ганса партизануудта бэшэ, харин югославиин арадай үргэн олониитэдэ һайн мэдэгдэһэн, бодото баримтанууд дээрэһээ үндэһэлнэ гэжэ арадай-сүлөөлэлгын дайнай эдэбхитэй хабаадагшад бидэнэй олонхимнай гэршэлэн баталха...»

Загорянов, советскэ офицер, Днепр дээрэ болоһон байлдаанда хүндөөр шархатаад, плендэ орошоһон байгаа. Бусад пленэйхидтэй хамта Загорянов Югославиин зэдэй рудниигуудта абаашагдаа юм. Удангүй тэрэ пленһээ зугадаад, югославска партизануудтай хамтаржа, тэдэнтэй хамта немецкэ фашистнуудта, мүн Михайловичын бандануудай четнигүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэһэн байба. Арадай-сүлөөлэлгын армиин нэгэдэхи Шумадийска батальон дотор ябажа, лейтенант Загорянов Босниһоо Болгариин хилэ хүрэтэр байлдан гараа һэн. Энэ үедэ Советскэ Армиин түрүү отрядууд Югославида дүтэлшэһэн байгаа. Манай сэрэгүүдтэй холбоо байгуулхын тула тэрэ Болгариин хилэ дабажа гараа юм. Теэд тэдэнтэй уулзажа шадаагүй һэн. Загоряновай хоноһон тосхондо хоёр мэдэгдээгүй хүн ерээд, тэрээниие муу муухайгаар алаһан байна. Загоряновтай хамта ябаһан эдир партизан Васко Христич мүн лэ алуулаа һэн.

Советскэ офицер Николай Загорянов тухай ба тэрэнэй эрэлхэг нүхэд байһан, Югославиин бодото патриодууд тухай бэшэһэниинь тус романай нэгэ сюжетнэ лини боложо үгэнэ. Нүгөө сюжетнэ лининь Тито-Ранковичын бандын хорото муухай ябадалнууд тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Жинирэй олон боецүүдэй, командирнуудай тухэл шарайе эли тодоор, мартагдашагүй хадуугдахаар гаргажа, уранзохёолшо фашизмые илаха гэһэн югославска арадай сусаршагүй дайшалхы зоригые, советскэ арадтай эгүүридэ мүнхэ хани барисаатай байха гэһэн эрмэлзэлгые харуулаа. Эдэнэр бултадаа өөрынгөө Эхэ оронойдүлэтэ патриодууд, Югославиин омогорхол, найдабари мүн байгаа. Эдэл уладуудтай Николай Загорянов хуби заяагаа ниилүүлжэ, тэдэнтэй хамта фашистска Германида эсэргүүсэн тэмсээ һэн. Югославска партизанууд Загоряновые Советскэ Союзай түлөөлэгшэ мүн гэжэ харадаг байгаа. Советскэ Союз фашизмые заабол илаха гэжэ югославска арад бата этигэдэг байгаа гэжэ энэ роман соо хэлэгдэнэ. Советскэ Союзда, агуу ехэ Сталинда бата этигэдэг байһан тула Югославиин жинирэй хүнүүд сусаршагүй хүсэ шадалтай байгаа.

Хүндэ хүшэр байлдаанууд мэнэ һая замхаһан байба. Нүхэдэйнгөө һанаа сэдьхэлые һэргээхэ хэрэгтэй. Партизан Джупо Филиппович хуушан эбдэрхэй радиоприемник хадаһаа олобо. Тэрэнэйнгээ эбдэрхэй байһые мэдэжэ байбашье, шэхэбшыень углаад, хашхаржа оробо: «Москва, Москва! Манине дуулана гүт? Манда нүхэр Сталиние дуудагты даа. Хэм энэ? Энэ Та, нүхэр Сталин, гээшэ гүт? Амаршала! Югославска партизанууд хэлэжэ байна. Фашистнуудые эндэ яһалаар сохижо байһан тухайгаа мэдээсэнэбди, нүхэр Сталин. Туһалһанайтнай түлөө — пулемёдуудай түлөө баяр хүргэнэбди. Танай сэрэгшэд шамдажа ерэг лэ, тэрэгүйдэ бидэндэ бэрхэтэйшэг байна. Алло! Алло!».

Немецкэ фашистнуудта, Михайловичын четнигүүдтэ эсэргүүсэһэн хүндэ хүшэршье һаа, үнэн зүб арадай дайн соогуур үдэр, һаранууд үнгэрнэ. Югославиин эрхим хүнүүд партизанууд ба сэрэгшэд дүтэлжэ ябаһан Советскэ Армиин урдаһаа ошожо ябаба. Гэбэшье, авторай харуулһанай ёһоор, «дээрэ», Тито-Ранковичын ставкада юун боложо байһые отрядууд ба сэрэгэй подразделенинүүдтэ мэдэхэ аргагүй байгаа, олон юумэнь ойлгошогүй, таамаг һэжэглэмээр байба. Зэдэй руднигта эзэрхэжэ байһан немецүүдтэ добтолоё гэжэ Загорянов Мусич хоёр Хара Орьел гэжэ хада дээрэ байһан партизануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхаһан байна. Тус рудник дүтэ байгаа. Партизанууд байлдаанда орохоор бэлэн һэн. Тиимэһээ фашистска эшэээ дары бута сохихо арга байгаа. Тиигэбэшье, энэ дурадхалынь абтаагүй һэн. Верховно командованиин гүнзэгы бодомжоор добтолгыетнай болюулаа гэжэ дивизиин командир партизануудта хэлэһэн байна. Фашистска булимтарагшадые бэлээр бута сохихоор байһан түсэбүүд хожомынь ходо хоримжологдодог болоо һэн, байлдаанай болохолоор, олонхидоо партизанууд илагдадаг байба, энээниинь Загорянов харадаг байгаа.

Бодото патриодуудай ами наһаа хайрлангүй тэмсэжэ, Эхэ оронойнгоо нэрэ түрые, бэеэ дааха байдалые хамгаалжа байхада, Тито ба тэрээнэй компани Югославияа бүхэлеэрнь, хэһэг хэһэгээрнь худалдажа байһан байгаа. Титын ба тэрэнэй бандын ябуулганууд далдалагданхай, арадта эсэргүү тэмсэхэ аргануудынь муу мэхэтэй байгаа. Аман дээрээ тэдэнэр Советскэ Союзтай хани барисаа байгуулха гэдэг, үнэндөө советскэ арадта харша үзэл тараадаг һэн.

Титые ба тэрэнэй бандые арадай хүдэлөөнэй амжалтанууд айлгадаг байгаа. Тиимэһээ тэдэнэр үнэн сэхэ боецууд ба командирнуудай үүсхэлые али болохоор дарахые оролдодог һэн.

Энэ хорото муухай түсэбөө бэелүүлхын тула тэдэнэр американо-английска империалистнуудтай хамта Югославиин эрхим хүнүүдые хюдаха гэһэн хара муухай түсэб зохёоһон байгаа гэжэ уранзохёолшо харуулна. Тито-Ранковичын алуурщадай гараар боецууд ба командирнуудай хатуужаһан кадрнууд, сусаршагүй патриот коммунистнууд—арадай геройнууд Арсо Иванович, Слободан Милоевич, Томаш Бучетич, залуушуулай ударидагша Иво Лола Рабир, черногорско Чапаев—Владо Четкович ба бусад алагдаһан байна. Ранковичын алуурщад советскэ офицер Загоряновые алаа юм. Титодэ тэрэ аюултай һэн, юуб гэхэдэ, олон юумыень мэдэһэн байгаа, тиимэһээ Тито өөрынгөө гэмтэ муухай ябадалай гэрщые үгы хэнэ.

Тито-Ранковичын банда ганса нэгэ хүнүүдые үгы хэдэг бэшэ һэн, харин тэдэнэй захиралтаар бүхэли подразделенинүүд хосордог байгаа. Сутески гэжэ хабшал соо Югославиин арба гаран мянган эрхим хүбүүд, басагад, арадай геройнууд, тэдэнэй дунда гурбадахи ударна бригадын командир Савва Кравчевич хосорһон байха юм.

Энэ ном соо тус бандын толгойлогшодой Тито, Ранкович, Джилас, Кардель, Пьяде гэгшэдэй политическэ нюур шарайнь, тэдэнэй мэхэшэ, абари зангынь харуулагдана. Эдэнэр барандаа ту-

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

Сэнгүүдые химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол тушаа гадаадын мэдээсэлнүүд

ФРАНЦИ

ПАРИЖ. (ТАСС). СССР-тэ сэнгүүдэй химдаруулагдаһан тухай парижска газетэнүүд мэдээсэнэ. «Юманите» газетэ өөрынгөө московско корреспондентын тодорхой мэдээсэл тунхаглаба. Сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой гол зүйлнүүд тэрээн соонь харуулагдаба.

«Үргэн хэрэгсэлэй товарнуудай сэнгүүдые саг үргэлжэ химдаруулга хадаа хүн зоной ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ арга олгоно, энэнь Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба правительствын политикын гол зорилгонуудай нэгэн мүн» гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Советскэ Союзда эсэргүү дайнда бэлэдхэхэ политикын шалтагаанаар Америкын Холбоото Штадуудта, Францида ба маршаллизованно бусад оронуудта сэнгүүд саг үргэлжэ ургана. Тиимэһээ СССР-тэ сэнгүүдэй шэнээр химдаруулга уласхоорондын удхашанартай байна.

СССР-тэ сэнгүүдэй химдаруулагдаһан тухай мэдээсэхэ зуураа, буржуазна газетэнүүд Советскэ Союзда эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгэй ехээр химдаруулагдаһан тухай бэшэнэ:

«Пари пресс—Энтрансижан» газетэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Хододоо хабарай үедэ сэнгүүдые химдаруулга хадаа үргэн хэрэгсэлэй продуктнуудай сэнгэй хороогдоһон тухай, промышленна товарнуудые худалдалгын схэ болоһон тухай харуулна».

ИТАЛИ

РИМ. (ТАСС). Советскэ Союзда сэнгүүдые химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые бүхы демократическа газетэнүүд эли газартаа толилбо.

Дайнай дүүрэһэн саһаа хойшо бүхы продуктнуудай сэнгүүдые тоогоороо зургаадахяа химдаруулга хадаа Советскэ Союзай ажалшадай ажабайдалай дээдэ хэмжээе бүри ехээр дээшэлүүлнэ гэжэ «Унита» газетэ тэмдэглэнэ.

Социализмын орондо эдеэ хоолой ба бусад товарнуудай сэнгүүд 1947 онһоо хойшо химдаруулагдажа байхада, Италида сэнгүүд саг үргэлжэ хүндэрнэ гэжэ «Аванти» ба «Паэзе» газетэнүүд тэрэшэлэн тэмдэглэнэ.

ДАНИ

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). «Берлингске Тиденде», «Политикен», «Берсен», «Сосиал-демократен» ба бусад газетэнүүд Советскэ Союзда эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдэй шэнээр химдаруулагдаһан тухай мэдээсэл толилбо.

«Ланд Ог фольк» газетэ түрүү бэшэг соогоо мүнөөдэр иигэжэ хэлэнэ: «Сэнгүүдые шэнээр химдаруулга хадаа табадахи табанжэлэй түсэбэй звено болоно. Энэ хадаа социалистическэ ажахын илалта түгэлдэр хүгжэлтын дүн мүн».

ЯПОНИ

ШАНХАЙ. (ТАСС). Японско радиогой дамжуулһанай ёһоор, «Асахи» гэжэ японско мэдээжэ газетэ Советскэ Союзда эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай шэнээр химдаруулагдаһан ябадалые үргэнөөр тайлбарилна.

Сэнгүүдэй химдархада советскэ арад ехэ ашаг олзо абаха байна. Электроэнерги хэрэглэһэнэй түлөө түлэбэриин дээшэлхэеэ байһан ушарһаа, урмаяа хухарһан японско арад Советскэ Союзда сэнгүүдэй химдарһанда атаархаха юм гэжэ газетэ бэшэнэ.

Эб найрамдал хамгаалха Бүхэвьетнамска хоёрдохи конгресс

ШАНХАЙ, апрелиин 4. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эб найрамдал хамгаалха Бүхэвьетнамска конгресс мартын 19-һөө 22 хүрэтэр Вьетнамай демократическа республикада болобо.

Конгрессэй хүдэлмэриин эхилхын урда тээ, тэрэнэй делегадууд Генералиссимус И. В. Сталинай ба Чехословакиин президент Готвальдын дурасхаалые минута соо дуугай байлгаар тэмдэглэбэ.

Эб найрамдал хамгаалха Вьетнамска комитедэй түрүүлэгшэ Ле Дин Там элидхэл хэжэ, һүүлэй хэдэн жэлэй турша дотор эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй хүгжэлтын гол шатануудые һануулба.

Вьетнамай национальна бэеэ дааһан байдалай ба сүлөөгэй түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын түлөө тэмсэжэ байгаа вьетнамска арадай амжалтануудай дүн конгресс дээрэ гаргагдаа.

Хэлэһэн үгэ соогоо делегадууд хадаа Советскэ Союзай, Хитадай, арадай демократиин оронуудай арадуудтай ба бүхы дэлхэйн эб найрамдал хүсэгшэ бусад арадуудтай хани барисаагаа бэхижүүлхэ шухала гэжэ зааба.

Эб найрамдал хамгаалха Вьетнамска комитедэй шэнэ состав конгресс дээрэ һунгагдаа. Республикын президент Хо Ши Мин комитедэй хүндэтэ түрүүлэгшээр нэгэн һаналаар һунгагдаба.

НЭГЭ УРБАЛТЫН УГ УЗУУР ТУХАЙ НОМ

(Түгэсхэл)

рүүн гитлеровскэ маркаар, тиигээд английска фунт стерлингээр, удаань американска доллароор бэеэ худалдаһан урданай шпионууд ба провокаторнууд мүн байгаа. Тито тухай американска тагнуулшан Хантингтон иигэжэ бэшэһэн байха юм: «Тито хадаа зохид ушарай тохёолдоходо, Балканай шэнэ үүдэ тайлаха түлхюур мүн. Король Петр, король Михай, король Зогуто—эдэ английска түлхюурнууд жэбэрэнхэй, хуушаршанхай... эдээгээр шэнэ балканска үүдэ нээхэгүйш. Шэнэ түлхюурнүүдые хармаан соогоо бүхөөр хадагалха хэрэгтэй».

Шуһата алуурша Ранкович 1935 онһоо хойшо полицитай холбоотой юм. Кардель—компартида шурган ороһон, гестапын Славенидэхи агент мүн. Джилас хадаа югославска Геббельс болохоор хүн гэжэ энээн тухай американецууд хэлэһэн байха юм. Моша Пьяде—хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн доторхи урданай провокатор гээшэ.

Югославска арадай шоро зоболон юуб гэхэдэ, эдэ урбагшадые хожомдожо элирүүлээ, удаан саг соо тэдэниие бодото ударидагшад гэжэ этигэдэг байгаа. Титое ба тэрээнтэй холбоорилдогшодые Джиласай пропагандистнууд сохом тиимээр магтан харуулдаг һэн. Энэ үедэ Тито Белград соогуур сүлөөтэйгөөр зайдаг, Черчилльтэй уулзадаг байгаа, харин американска тагнуулшад Хантингтон ба Маккарвер тэгшэд—өөһэдынгөө ээдэй һанал хүсэлые тэрээндэ дамжуулдаг байба. Хорото хэлсээнүүдэй бүхы һабагшань Титын нүхэн соо суглардаг һэн.

Югославска урбагшад, өөрынгөө гадаадын эзэдтэй иигэжэ уулзажа байхадаа, ороноо хайшан гэжэ богоолшолхо тухайгаа хэлсэдэг байгаа. Американецууд Титотэй хамта «Ратвик» гэжэ харата муухай түсэб зохёогоо юм. Энэ түсэбэй ёһоор тэдэнэр арадайнь ажахые туйлдань хүрэтэр һандаргаад, һүүлээрнь хооһологдоһон, хүсэ шадалгүй болоһон Югославиие гартаа абаха гэһэн байгаа. Зол боложо, американо-английска империалистнуудай муу мэхэтэ түсэб бэелүүлэгдэнгүй һалаа һэн—Советскэ Армиин илалтата дабшалта Югославиин арадые аюулта хохидолһоо абараа һэн. Авторай аша габьяань юуб гэхэдэ, Титые зоригжуулагша американо-английска империалистнуудые түүхын талаар үнэн зүбөөр, гүнзэгыгөөр уудалан элирхэйлээ.

Урбагшадай хорото хэрэгүүд тухай уур сухалаа хүрэнгүй уншахын аргагүй. Юуб гэхэдэ, хүнүүдтэ зэбсэгэй зайлашагүй хэрэгтэй болоод байхадань «союзнигуудынь» партизануудта хүлэй орёолтонуудые, илааһа үргээдэг һэбюурнүүдые самолёт дээрэһээ хаяжа үгэдэг байгаа.

Дайсадай элдэбээр аяглаашье һаа, элдэб янзын түсэб, тоосоо зохёожо байгаашье һаа, үнэн гээшэ арадай талада байшоо. Арад хэзээдэшье илагдашагүй. О. Мальцевай «Югославска трагеди» гэжэ роман эб найрамдалай хэрэгтэ үнэтэ оруулалта мүн. Энэ ном арадуудые революционно һэрэмжэтэй байхаар һургана, арадуудые эли ба далда дайсадтайгаа сухарилтагүйгөөр тэмсэхые уряална.

В. Кобзев.

Швециин Коммунистическэ партиин XVI съезд

СТОКГОЛЬМ, апрелиин 3. (ТАСС). Швециин Коммунистическэ партиин XVI съезд мүнөөдэр Стокгольмдо нээгдэбэ. Съезд дээрэ 330 гаран делегат байлсаһа. Польшын, Болгариин, Германска Демократическа Республикын, Францийн, Англиин, Финляндиин, Даниин, Норвегиин ахадүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд съездын айлшадай дунда байлсаба.

Швециин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй даалгабаряар съездые нээһэн «Ню Даг» газетын главна редактор Густав Юханссон Иосиф Виссарионович Сталинай арюун һайхан дурасхаалда зорюулагдаһан үгэ хэлэбэ. Съездын делегадууд Юханссоной хэлэһэн үгые хүл дээрээ бодожо шагнаба. Съезд И. В. Сталинай ба Клемент Готвальдын дурасхаалые минута соо дуугай байжа тэмдэглэбэ.

Съезд иимэ зүблэхэ зүйл баталаа:

1. «Политическэ байдал ба партиин зорилгонууд» гэжэ Центральна Комитедэй тоосоон;

2. Партиин эмхидхэлэй асуудалнууд;

3. Партийна хэблэл тухай;

4. «Социализм тээшэ Швециин зам» гэһэн партиин шэнэ программа.

5. Партиин хүтэлбэрилхы органуудые һунгалга.

Делегадууд съездын хүтэлбэрилхы органуудые нэгэн һаналаар һунгаба.

Түрүүлэгшээр һууһан Фритьеф Лагер хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ амаршалгын телеграмма съездын нэрэ дээрэ абтаа гэжэ мэдээсэбэ. Сугларагшад энэ мэдээсэлые халуун альгаташалгаар угтаба.

Телеграмма иигэжэ хэлэнэ:

ШВЕЦИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XVI СЪЕЗДДЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет Швециин Коммунистическэ партиин XVI съездын делегадуудые халуунаар амаршална.

Эб найрамдалай хэрэгэй ба национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ ажалшадые, прогрессивнэ бүхы хүсэнүүдые нигтаруулан жагсааха ажал-ябуулгадаа амжалтануудые туйлаха гэжэ Швециин Коммунистическэ партида хүсэнэбди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Съездын делегадууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээхэ харюу телеграммые ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Тэрэнэй һүүлээр съезд зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи асуудалые зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Швециин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ Хильдинг Хагберг Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэбэ.

Итальянска парламент тараагдаба

РИМ, апрелиин 4. (ТАСС). Республикын президент Эйнауди парламентые тарааха тухай, парламентын шэнэ һунгалтые июниин 7-до хэхэ тухай декредтэ мүнөөдэр гараа табиба.

Де Гаспериин правительствын эрилтээр депутадуудай палатаһаа гадна, сенат тэрэшэлэн тараагдаа. Сенадай эрхэ сүлөөлэлгын болзор 1954 ондо дүүрэхэ байһан юм.

Правительство хадаа сенадые болзорһоонь урид тарааха ба хоёр палатын һунгалтые нэгэн доро хэхэ ябадалые «ашагтай» гэжэ тоолобо, ушарынь «энэ хоёр палатада һунгаха гурим 1948 ондо байһан гуримһаа мүнөө илгаатай байна» гэжэ министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ де Гаспери пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ.

Депутадуудай палатын шэнэ һунгалта хадаа һаяхан Итальянска парламентын правительственна олонхидой абаһан хуулиин ёһоор хэгдэхэ юм

Сенадай һунгалта тухай хэлэхэ болоо һаа, 1948 оной урдын һунгуулиин хуули хүсэндөө үлэхэ байна. Гэбэшье, фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ онсо габьяатай байһан политическэ ажал-ябуулагшадые нэгэдэхи зарлалай сенадай составта оруулһан конституциин тусхай статья хүсэеэ гээхэ юм. Конституцияар тогтоогдоһон сенадай тиимэ состав тус палатые антифашистска шэнжэтэй болгоһон юм, энэнь хархис хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ мүнөө хүрэтэр гилээд һаад ушаруулһан байгаа.

Венгриие советскэ армиин сүлөөлһөөр 8 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Будапештдэ болобо

БУДАПЕШТ, апрелиин 3. (ТАСС). Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 8 жэлэй ойдо зорюулагдан ажалшадай Венгерскэ партиин (ВПТ) Центральна Комитедэй, Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй, ВПТ-гэй будапештскэ горкомой ба Будапештскэ городской Соведэй баярай заседани мүнөөдэр Будапештдэ болоо.

Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ ба ВПТ-гэй генеральна секретарь Матиас Ракоши түрүүтэй венгерскэ правительствын ба ВПТ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, ВПТ-гэй будапештскэ горкомэй ба горсоведэй гэшүүд, СССР-һээ Венгридэ байгаа посол Е. Д. Киселев заседаниин президиумдэ һууба.

Венгерскэ Арадай Республикын президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби заседани нээгээ. Тэрэ хадаа венгерскэ арадай хани ба багша И. В. Сталинай наһа бараһан тушаа венгерскэ арадай гүн ехэ гашуудал тухай мэдүүлбэ. Түрүүлэгшын дурадхалаар хүнүүд хүл дээрээ бодожо, И. В. Сталинай дурасхаалые тэмдэглэбэ.

Венгерскэ Арадай Республикын министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Арпад Хази Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 8 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Венгерскэ арад агуу ехэ Советскэ Союз тухай манай саг үеын агуу ехэ хүн—Сталин тухай гүнзэгы баясхалантайгаар һанажа ябана, венгерскэ арадай сүлөө ба хүгжэлтын эхинь энэ хүнтэй холбоотой юм гэжэ Арпад Хази мэдүүлбэ.

8 жэлэй урда тээ манай орон Европын гээгдэнги оронуудай тоодо ородог байһан аад, мүнөө промышленностиин бүхы һалбаринуудай хүгжэжэ байгаа индустриальна орон болгогдоо, мүнөө үеын арадай ажахын үндэһэ—хүндэ промышленность илангаяа түргөөр хүгжэнэ. 1926 онһоо 1938 он хүрэтэр 12 жэлэй турша дотор Хортиин засагай байхада манай фабрично-заводской промышленность үйлэдбэриие ооойдоол 10,6 процент дээшэлүүлһэн байна.

Венгридэ огто байгаагүй троллейбусүүд, гусеничнэ тракторнууд, хэмжэлгын приборнууд тэдэнэй дунда бии юм. 8 жэлэй турша дотор хүдөө ажахы хүгжэлтын ехэ зам үнгэрөө гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Манай гүрэн ажалша хүн тухай, эхэ ба үхибүүн тухай, бүлэ тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана.

Республикын гүрэнэй суглаанда хэгдэхэ һунгалтын урда тээ мүнөө манай арадай нэгэдэлые улам бата бэхи болгохо зорилго табигдана гэжэ Арпад Хази хэлэбэ.

Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһэн үдэр манай шэнэ илалтануудай ба улам ехэ амжалтануудай эшэ үндэһэ болог лэ гэжэ элидхэлшэ түгэсхэлдөө хэлэбэ.

Венгерскэ арадай һайндэр баяртайгаар үнгэрөө

БУДАПЕШТ, апрелиин 4. (ТАСС). Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһэн үдэрые венгерскэ арад баяртайгаар тэмдэглэнэ. Будапешт һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай, Матиас Ракошиин, ахадүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд үйлсэнүүдтэ харагдана.

Венгриие сүлөөлһөөр 8 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ехэ материалнуудые газетэнүүд толилно.

Столицада, ороной городууд ба тосхонуудта арадай ехэ зугаалган болоо. Предприятинуудай олон коллективүүд гайхамшагта ойн хүндэлэлдэ туйлагдаһан ажалай амжалтанууд тухай мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Будапештдэ И. В. Сталинай нэрэмжэтэ талмай дээрэ венгерскэ арадай армиин частьнуудай парад болоо. Ажалшадай Венгерскэ партиин (ВПТ) ба венгерскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд ВПТ-гэй генеральна секретарь ба министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Матиас Ракоши түрүүтэйгээр, Венгерскэ Арадай Республикын президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби, СССР-һээ Венгридэ байгаа посол Е. Д. Киселев, Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһэнэй һайндэртэ хабаадахын тула хэдэн олон оронуудһаа ерэһэн правительственна делегацинуудай толгойлогшонор правительственна трибуна дээрэ байлсаба.

Венгерскэ Арадай Республикын обороныя министр армиин генерал Михаль Фаркаш үгэ хэлэбэ. Венгерскэ арад Советскэ Союзда, агуу ехэ Сталинда хэтэ мүнхын дура инаглал ба баясхалангые зүрхэндөө хадагалан ябадаг юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Фаркаш хадаа улам һайнаар ажаллаха, үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэхэ, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай туг доро, Матиас Ракошиин хүтэлбэри доро улам нигтаар жагсаха гэжэ венгерскэ арадые уряалба.

Венгриие сүлөөлхын түлөө наһа бараһан советскэ сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан памятнигай дэргэдэ веногууд табигдаа

БУДАПЕШТ, апрелиин 3. (ТАСС). Венгриие сүлөөлэгшэ советскэ сэрэгүүдэй хүндэлэлдэ Будапештдэ Геллерт хада дээрэ табигдаһан сүлөөгэй статуйн дэргэдэ мүнөөдэр веногууд табигдаба. Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһэн үдэртэй—венгерскэ национальна һайндэртэй дашарамдуулан эдэ веногууд табигдаһан байна. Венгерскэ Арадай Республикын министрнүүдэй Соведэй ба ажалшадай Венгерскэ партиин Центральна комитедэй үмэнэһөө министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ ба ажалшадай Венгерскэ партиин генеральна секретарь Матиас Ракоши түрүүшээр венок табиба. Тэрэнэй һүүлээр, Венгерскэ Арадай Республикын президиумэй үмэнэһөө президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби венок табиба. СССР-һээ Венгридэ байгаа посол Е. Д. Киселев советскэ посольствоһоо венок табяа.

Венгриин сүлөөлэгдэһэн үдэрэй һайндэртэ хабаадахын тула ерэһэн правительственна хэдэн делегацинуудай үмэнэһөө веногууд табигдаба.

Венгриие сүлөөлхын түлөө наһа бараһан советскэ сэрэгшэдтэ зорюулагдан табигдаһан бусад памятнигуудай дэргэдэ веногуудые табилга тэрэшэлэн болоо.

Ив Фаржые хүдөөлүүлгэ

ПАРИЖ, апрелиин 4. (ТАСС). Эб найрамдалай Французска национальна соведэй түрүүлэгшэ, «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангай лауреат Ив Фаржые мүнөөдэр Пер-Лашэз кладбищи дээрэ хүдөөлүүлхэдэ, Парижын олон арбаад мянган ажалшад байлсаба. Кладбищиин үүдэн дээрэ шаналал-гашуудалай митинг болоо. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ Фредерик Жолио-Кюри, пастор Боск, эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин түрүүлэгшэ ба французска эхэнэрнүүдэй Союзай түрүүлэгшэ Эжени Коттон, аббат Булье, ажалай Бүгэдэниитын конфедерациин секретарь Жюль Дюша, Французска Коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Франсуа Бийу, итальянска парламентын депутат, эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй Итальянска комитедэй түлөөлэгшэ генерал Роведа ба Франциин национальна суглаанай депутат Эммануэль д'Астье де ла Вижери митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн бүхы хүнүүд Франциие гитлеровскэ булимтарагшадай эзэлэлгэдэ эсэргүү, ороной национальна бэеэ дааһан байдалай ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Ив Фаржын бэелүүлһэн угаа ехэ үүргые тэмдэглэбэ.

Наһа барагшын бүлын хүнүүдһээ ба ханинарһаа гадна, Жак Дюкло түрүүтэй Французска Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд, национальна суглаанай депутадууд Пьер Кот ба Жильбер де Шамбрен, генерал Пети, Франциин эб найрамдалай Национальна соведэй генеральна секретарь Фернан Винь, прогрессивнэ бусад организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, наукын, литературын ба искусствын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад Ив Фаржые хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаба.

Французска арадай үнэн хүбүүн, эб найрамдалай түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэтэй хахасан, Парижын олон арбаад мянган ажалшад Коммунарнуудай ханын дэргэдэ Анри Барбюс ба Поль Элюар гэгшэдэй хүүрнүүдтэй зэргэлээд табигдаһан Ив Фаржын хүүрэй үбэрөөр ябажа гараба.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВН[А] КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ[СЭЛ]

ПХЕНЬЯН, апрелиин 4. (ТА[СС]). Үнгэрһэн үдэр корейскэ Арадай [ар]миин ба Хитадай арадай һа[...] ратанай соединенинүүд Сек[...] райондо дайсанай артилл[...] буудалдаа гэжэ Корейскэ А[радай] Демократическа Республикын [ара]дай армиин Главна команд[ование] мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Дайсанай самолёдуудые буудагшад мүнөөдэр дайсан[ай ...] самолёт унагаагаа.

Парижска апелляционн[о] сүүдэй мүрдэлгын пала[тын] шиидхэбэри

ПАРИЖ, апрелиин 2. (ТА[СС]). Франс пресс агентствын к[оррес]пондентын мэдээсэһэнэй [ёһоор], парижска апелляционно с[үүдэй] мүрдэлгын палата Сена деп[арта]ментын профсоюзуудай нэгэ[...] секретарь Андрэ Толле ба «[...] гард» гэжэ недели бүриин га[зетын] главна редактор Жан Менье [...] шэдые саг зуура сүлөөлхэ [...] эрилтые мүнөө үдэшэ ха[...] Тэдэниие саашадань түрмэдэ [...]ха ябадал «үнэн юумэ тодор[...] хэрэгтэ шухала болохогүй» ю[м гэ]жэ мүрдэлгын палата тоо[лоо]. Гэхэ зуура, парижска апелля[цион]но сүүдэй мүрдэлгын па[лата] «Юманите» газетын главна р[едак]тор Андрэ Стилиие, ажалай [...] дэниитын конфедерациин ([...]) генеральна секретарьнуудай [...] Ален ле Леапые ба ВКТ-гэй [...] табан хүтэлбэрилэгшэдые сү[...] хэсэ арсаба.

Английска экономикы[н] милитаризацилга

ЛОНДОН, апрелиин 4. (Т[АСС]). «1948—1952 онуудай национ[альна] доходууд ба гаргашануудые [...] дээрэ тоололго» гэһэн гарш[...] сагаан номые английска праве[тель]ство толилбо.

Хүн зоной ажабайдалай с[...]гэлжэ муудахын хажуугаар [...] зэбсэг түхеэрэлгэдэ зорюулаг[даһан] гаргашануудые бэедээ дааһан [...]лийска экономикын уналтын [...]хы байдал сагаан ном соо т[...] мэдээнүүдээр харуулагдана.

Хүн зондо тохогдодог налогу[уд] ургалтые сагаан ном соо т[...] таблица харуулна. Жэшээ[нь] 1952 ондо абтаһан налогууд н[...]нальна доходой 34 процентынь [бо]лоо. «Оборонодо», тайлбарилаа [...]лэхэдэ, буу зэбсэгүүдые түхе[эрэл]гэдэ зорюулагдаһан гаргаша[...] бюджедэй гаргашанууд соо [...] ехэ байна. 1948—1949 онуудта [...] сэгжэлгын гаргашанууд бюдж[...] гаргашын 19 процент, 1950 о[ндо] 21 процент, 1951 ондо—26 про[цент], 1952 ондо—бүхы бюджедэй г[арга]шын 30 процент гү, али нацио[нальна] доходой 10 процент шахуу [...]һон байна.

Салин хүлһэнэй ургалта а[...] даралай үнэ сэнгэй ургал[...] гээгдэнэ гэжэ сагаан номһоо [...]дана.

Ливанай ба Сириин ажалшадай үгытэй яд[уу] байдал

БЕЙРУТ, апрелиин 4. (ТА[СС]). «Жур» газетэ хүнүүдэй бэеэ [...]лон алалгын ба бэеэ хоролон [...] һэдэлгын тоогой ургалтада ан[харал] хандуулна. Материальна хүнд[э] дал, удаан саг соо хүдэлмэр[и...] ябалга, үгырэн хооһоролго, [...]нүүд, нервнэ гэмтэл хадаа бэе[...]ролон алаха шалтагаанууд [...] гэжэ газетэ бэшэнэ.

Мүнөө Ливанда 65 мянган [хү]дэлмэригүйшүүл, Сиридэ—120 [мян]ган хүдэлмэригүйшүүл тоолог[дана] гэжэ «Асс-Сарха» газетэ мэд[ээсэ]нэ.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПО[В]

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта—«[...] Гуливер» (12 ч.), «Анна Карен[ина]» II серии (14, 16, 18, 20 ба 22 ч.).
«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Мечта [...]лась» (11ч. 30 м. 14 ба 20 ч.), [«Де]вушка с характером» (16, 18 ба 2[...]).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции. редактора—23. заместителя редактора—7-85. отв секретаря — 3-23 Отделов партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00510. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]